

Masteruppsats i offentlig förvaltning [VT-2014]

Förvaltningshögskolan, Göteborgs universitet

Kristina Nilsson

Handledare: Gregg Bucken-Knapp

Examinator: Patrik Zapata

Ett europeiskt problem som landat i en kommuns vardag

- **En studie om europeisk mobilitet, integration och flernivåstyrning i Borås**

Abstract

In Sweden and around Europe there is an ongoing debate about the mobility patterns from Central- and East Europe which have been more prominent in recent years. Many cities experience a rather problematic situation when citizens from especially Romania and Bulgaria travel to other European cities and reside as homeless and unemployed. One city that has and still is experiencing this is the city of Borås in Sweden. This thesis examines how the city of Borås since the beginning of 2013 has handled the situation, where the focus will lie on actors, actions and if any cooperation has been present.

Relying on unique data, there appear to be a complex way to handle this kind of situation, because of the multi-level context, where no particular level is kept on shoulder the responsibility. In this sense, the thesis will use a theoretical framework of multi-level governance and national models of integration. As the study will show, neither of these theories is fully present in the case of the city of Borås. Multi-level governance occurs in some sense and is more widely used later on in the process. Meanwhile findings will show that the process is depended on individuals and their specific actions which in turn contradict the theory of national models of integration.

Innehållsförteckning

Abstract.....	2
Innehållsförteckning.....	3
Kapitel 1 – Inledning.....	5
1.1 Mobila rumäner - Begreppsanvändning.....	6
1.2 Disposition.....	7
Kapitel 2 – Teori.....	9
2.1 Flernivåstyrning.....	10
2.1.1 Flernivåstyrning kontra det statscentrerade perspektivet.....	11
2.1.2 Olika typer av flernivåstyrning.....	12
2.1.3 Kritik mot flernivåstyrning.....	14
2.2 Nationella modeller för integration.....	15
2.2.1 Kritik mot nationella modeller för integration.....	16
2.3 Forskning gällande flernivåstyrning samt integration.....	17
2.4 Forskning gällande mobilitet från Central- och Östeuropa.....	19
2.5 Uppsatsens utgångspunkt.....	20
2.5.1 Syfte och frågeställningar.....	21
Kapitel 3 – Metod.....	22
3.1 Analysmetod.....	22
3.2 Datamaterial.....	24
3.3 Datainsamling.....	25
Kapitel 4 – Fallet Borås.....	28
4.1 Uppstarten och synliggörandet, januari 2013 – november 2013.....	28
4.2 Kommunstyrelsens beslut, december 2013	33
4.3 Tiden efter beslutet, januari 2014 – april 2014.....	36
4.4 Kommande arbete i Borås.....	39

4.5 Synen på en långsiktig lösning	41
4.6 Sammanfattning.....	43
4.6.1 Aktörerna.....	43
4.6.2 Samarbete.....	44
Kapitel 5 – Analys.....	46
5.1 Tiden fram till kommunstyrelsens beslut.....	46
5.1.1 Aktörer.....	46
5.1.2 Agerande och samarbete.....	47
5.2 Tiden efter beslutet och det fortsatta arbetet	49
5.2.1 Aktörer.....	49
5.2.2 Agerande och samarbete.....	50
5.3 Den långsiktiga lösningen.....	51
5.4 Uppsummering.....	52
Kapitel 6 – Slutdiskussion.....	54
Referenslista.....	56
Bilagor.....	60

Kapitel 1 - Inledning

Den 16 december 2013 klev drygt 40 personer med rumänskt ursprung på en buss i Borås som skulle köra tillbaka dem till sin hemstad Buzau i Rumänien. Tre dagar tidigare hade kommunstyrelsen i Borås Stad tagit beslutet som möjliggjorde denna hemfärd (Borås tidning 2013-12-13). Den eniga kommunstyrelsen tog beslutet att skicka hem frivilliga rumäner, att en rivning av deras tältläger skulle ske samt tog beslut om en handlingsplan kring det fortsatta arbetet med de rumäner som valde att stanna kvar i Borås (Kommunstyrelsen 2013/KS0771 133). Drygt ett tiotal rumäner valde att stanna kvar i Borås (Borås tidning 2013-12-17). Beslutet som kommunstyrelsen tog byggde på en situation som karaktäriserades som ohållbar. Det berodde på att hemlösa och arbetslösa rumäner under samma höst byggt upp ett tältläger i Borås stadspark som vuxit sig allt större, där rumänernas sysselsättning handlade om att tigga på Borås gator (Borås tidning 2013-12-04; 2013-12-07). Drygt två veckor efter att de drygt 40 rumänerna frivilligt valt att åkt hem till Buzau rapporterar media att ett 20-tal rumäner hade återvänt till Borås (Borås tidning 2014-01-05).

Denna situation som Borås Stad stod inför i december 2013, och i stora drag fortfarande står inför, aktualiserar många aspekter som den fria rörligheten inom EU (Europeiska Unionen) och EEA (European Economic Area) innebär. De aspekter som synliggörs handlar ofta om boendesituation, arbetsmöjligheter och hälsovård, vilka alla knyter an till integrationsområdet. Dessutom uppenbaras frågan om vem som bär ansvaret när dessa situationer utvecklas. Detta kopplar i sin tur till den flernivåkontext som problematiken karaktäriseras av, där den europeiska, nationella samt den lokala nivån lyfts fram på olika sätt. Den ovannämnda situationen som uppkommit i Borås, som även uppkommit i flera andra delar av Europa, har i stora drag sin härkomst från 2004 samt 2007 då EU utvidgades med flera länder från Central- och Östeuropa, efter denna period kom rörligheten att öka betydligt från länder som Polen, Bulgarien och Rumänien (Engbersen et al. 2013: 960). Sedan detta fenomen blivit allt mer påtagligt har en del studier gjorts gällande hur mönster kring denna rörlighet ser ut samt hur den lokala nivån spelar in i integrationsprocessen för dessa människor (Horgen Friberg 2012; Engbersen et al 2010; Scholten 2013a).

Denna studie utgår ifrån en svensk kontext där Borås Stad utgör forskningsområdet. Att den svenska kontexten är viktig och intressant beror på flera olika aspekter. Först och främst är det intressant att studera en svensk kommun då Sverige i och med EU:s utvidgning 2004 samt

2007 blev en av de stater i Europa som kom att föra en av de mest öppna migrationspolitikerna. Flera av EU:s medlemsländer införde i samband med utvidgningarna vissa restriktioner gällde de nya medlemsstaterna, i relation till detta blev Sverige den enda stat som inte införde några övergångsregler eller restriktioner varken vid utvidgningen 2004 eller vid utvidgningen 2007 (Berg & Spehar 2013: 143). Vidare kan man se att det saknas forskning som fokuserar på Sverige i samband med den inomeuropeiska rörelsen, både i relation till flernivåstyrning samt till integrationsmodeller. Den forskning som finns idag berör främst Nederländerna, Storbritannien samt Tyskland. Mot denna bakgrund blir Sverige en intressant och viktig kontext att utgå ifrån.

Borås som forskningsområde blir intressant då kommunen relativt nyligen börjat handskas med problematiken då den endast funnits i Borås sedan vintern 2012/2013 och blev högst påtaglig under höst och vinter 2013. Dessutom har situationen väckt debatt kring vad en kommun har för skyldigheter i en sådan situation. Dessa aspekter synliggör både aktualiteten och kontroversen inom denna situation där integrationsaspekter och flernivåkontexten blir viktiga dimensioner. Att studera Borås Stad visar på hur den lokala nivån, utan större inblandning av nationell eller europeisk nivå, handskas med en problematik som befinner sig inom en flernivåkontext där problematiken samt försök till lösning är mycket aktuell inom hela Europa. Genom ett gediget datamaterial ger studiens empiriska grund en stor tillförlitlighet till de bidrag som studien tillför till forskningen.

1.1 Mobila rumäner - Begreppsanvändning

Studien som utgår ifrån den inomeuropeiska rörligheten kommer inte använda begreppet migration eller migranter. Dessa begrepp fångar inte innebörden av vad den inomeuropeiska rörligheten innebär. Istället kommer *mobila EU-medborgare* samt *mobila rumäner* att användas. Denna distinktion mellan *migranter* och *mobila EU-medborgare* är tydlig då man inom EU inte ses som migrant, istället handlar det om medborgares mobilitet då personer inkluderas av den fria rörligheten (Favell 2008: 703).

En annan distinktion och klargörande som behövs inom ramen för uppsatsen berör nationalitet och etnicitet. De rumäner som vistas i Borås är med stor sannolikhet romer men då det inte tydliggörs i alla lägen, där enbart några källor hänvisar till dem som romer kommer uppsatsen

att benämna personerna som befinner sig i Borås som rumäner. Att samtliga personer som vistas i Borås kommer från Rumänien är något som tydliggjorts från flera källor. Eftersom det finns viss osäkerhet ifall samtliga personer som tillfälligt vistas i Borås är romer men med betydligt större säkerhet kommer från Rumänien gjordes valet att benämna personerna som *rumäner*. En annan aspekt som talat för användandet av *rumäner* är då uppsatsens inte utgår eller lägger någon vikt vid vilken etnicitet personerna har. Av dessa skäl blir det inte nödvändigt att benämna personerna med deras etnicitet utan istället med deras nationalitet.

Kopplat till diskussionen gällande migranter eller mobila EU-medborgare använder uppsatsen begrepp som *mobila rumäner*, *mobila EU-medborgare* eller enbart *rumäner*. Däremot används *migration*, *migranter* samt *romer* i viss mån i teorikapitlet och i hanterandet av vissa dokument inom datasammanställningen. Detta beror på att forskarna och författarna till dessa texter använt sig av de uttryck som passat bäst för att fånga det fenomen som deras forskning och arbete inneburit.

1.2 Disposition

Utöver detta inledande kapitel, består uppsatsen av fem till. Det andra kapitlet är uppsatsens teoretiska ram. Här redogörs det för de två teorier som uppsatsen utgår ifrån; flernivåstyrning samt nationella modeller för integration. Inom ramen för flernivåstyrning kommer en övergripande genomgång att presenteras samt en mer detaljerad syn på två olika typer av flernivåstyrning. I relation till flernivåstyrning kommer även det statscentrerade perspektivet att diskuteras för att belysa skillnader kring styrning och dess organisering. Avsnittet som berör flernivåstyrning avslutas med kritik för att lyfta fram olika dimensioner av teorin. Därefter lyfts perspektiv kring integration fram. Här ligger fokus på nationella modeller för integration där teorins utgångspunkt presenteras för att sedan nyanseras med den kritik som teorin konfronteras med. Efter att uppsatsens två teoretiska utgångspunkter presenterats kommer forskning som gjorts inom ramen för just flernivåstyrning samt integration att redogöras för. Därefter presenteras forskning som är gjord gällande mobiliteten från de central- och östeuropeiska länderna. Kapitlet avslutas med uppsatsens utgångspunkt där syfte och frågeställningar presenteras.

I kapitel 3 beskrivs de metoder som kommer användas för uppsatsen. Först presenteras analysmetoder; *process-tracing* samt den kvalitativa analys som uppsatsen utgår ifrån. Här redogörs det för hur analysen förhåller sig till uppsatsens teoretiska ram och hur analysen läggs upp, där nyckelorden *aktörer*, *agerande* samt *samarbete* blir centrala. Därefter beskrivs vilken typ av datamaterial som kommer användas för uppsatsen; semistrukturerade intervjuer, offentliga dokument samt artiklar. Den avslutande delen av metodkapitlet beskriver hur datan samlas in. Sammanställningen av den insamlade datan presenteras sedan i kapitel 4. Sammanställningen görs utefter en tidslinje där olika delar av forskningsområdets process presenteras. Denna tidslinje utgår ifrån fem perioder; uppstarten och synliggörandet, kommunstyrelsens beslut, tiden efter beslutet, kommande arbete samt synen på en långsiktig lösning. Kapitlet avslutas sedan med en sammanfattning över hur datan ser ut i relation till aktörer och samarbete.

Det femte kapitlet ägnas åt analysen. Här kopplas analysmetoden ihop med den insamlade datan för att svara på frågeställningarna som presenterades i kapitel 2. Här baseras upplägget på tre delar. Den första utgår ifrån situationen i Borås före och under kommunstyrelsens beslut i december 2013 medan den andra delen fokuserar på tiden efter kommunstyrelsens beslut. Därefter presenteras de olika aktörernas tankar kring en eventuell lösning på situationen. Kapitlet avslutas med en uppsummering där analysens främsta resultat lyfts fram. Här framkommer det att aspekter som berör flernivåstyrning samt nationella modeller för integration är något problematiska i relation till fallet med Borås.

Det sista kapitlet, kapitel 6, är en slutdiskussion där uppsatsens resultat diskuteras i bredare bemärkelse, vilket i sin tur knyter an till syftet som presenterades i kapitel 2. Här belyses uppsatsens bidrag och hur fortsatt forskning kan bygga på resultaten som denna studie uppmärksammat.

Kapitel 2 - Teori

Sedan 2004 och 2007 då Europeiska Unionen utvidgades med flera Central- och Östeuropeiska stater har en problematik uppenbarats med bakgrund i den fria rörligheten som EU vilar på. Under de senaste åren har tillströmningen av migranter från Central- och Östeuropa ökat till olika länder inom EU/EEA, där det främst rör sig om migranter från Polen, Bulgarien samt Rumänien (Engbersen et al. 2013: 960). Frankrike har vid tillfällen rivit ner de bosättningar migranterna byggt upp samt skickat hem migranterna till deras hemländer (Rumänien och Bulgarien), detta är även något som skett i andra stater så som Tyskland och Danmark. Vidare kan man se hur stater som Norge nu börjat diskutera huruvida man bör förbjuda tiggeri, vilket är migranternas huvudsakliga inkomstkälla. Oslo har dessutom infört förbud mot att sova i parker samt vid vägkanter (Fekete 2014: 66-67). Problematiken med denna inomeuropeiska mobilitet synliggör hur flera nivåer av samhället blandas in. Den europeiska nivån sätter ramarna i och med den fria rörligheten, den nationella nivån stiftar lagar och skapar övergripande riktlinjer samt den lokala nivån där migranterna konfronteras med samhällets strukturer och de lokala medborgarna.

Samtidigt som den inomeuropeiska mobiliteten skapat en problematik som återfinns på flera nivåer i samhället kan vi även se hur den påverkar området för integration. Då migration är något som går hand i hand med integration blir det uppenbart att integrationen blir en viktig aspekt av den inomeuropeiska mobiliteten då sociala aspekter som bostad, arbete och utbildning synliggörs.

Nedan presenteras den teori som ramar in den inomeuropeiska mobiliteten och integrationen på ett intressant sätt. Först redogörs det lite allmänt för vad flernivåstyrning innebär för att sedan tydligare beskriva hur det statscentrerade perspektivet samt modellen för flernivåstyrning ser ut och skiljer sig åt. Efter att denna beskrivning har gjorts presenteras de två olika typerna av flernivåstyrning samt var respektive typ återfinns. Avsnittet om flernivåstyrning avslutas med kritik som uppkommit mot teorin. Den andra delen av teorikapitlet behandlar nationella modeller för integration. Här redogörs det för hur teorin ser på integration samt hur detta ges uttryck för i olika stater. Därefter lyfts kritik fram som teorin konfronterats med. I nästkommande avsnitt presenteras forskning som är gjord inom ramen för flernivåstyrning och integration. Här redogörs det för olika studier som gjorts inom området samt belyser dess resultat, detta för att visa på hur området ser ut och var det tidigare

gjorts forskning. Efterföljande avsnitt lyfter fram forskning som är gjord inom ramen för mobiliteten från Central- och Östeuropa, för att även här rama in forskningsområdet. Avslutningsvis presenteras en sammanfattning för att tydliggöra uppsatsens utgångspunkt.

2.1 Flernivåstyrning

Flernivåstyrning refererar till en sorts styrning som inneburit omorganisering av officiella jurisdiktioner där nätverk av statliga och ickestatliga enheter förändrat den hierarkiska styrningen och administrationen. Den vetenskapliga tillämpning av begreppet har varierat från flera nivåer av styrning som finns i EU till det ökade beroendet av lokala myndigheter som samarbetar med den ideella sektorn. En del menar även på att överstatliga institutioner så som EU är nödvändiga särdrag för flernivåstyrningen. Omstruktureringen av styrningen innebär ofta förändringar som försvagar den nationella elitens roll samt ger mer inflytande över olika policyområden till lokala tjänstemän och till den lokala befolkningen. Inom ramen för flernivåstyrning finns en tredje sektor vilken i stort sätt är den ideella, ofta opolitiska, sektorn. I denna grupp hittar man exempelvis civilsamhället och volontära krafter (Milly 2014: 4-5). Tanken med flernivåstyrning handlar om att styrning måste ske på många olika nivåer eller skalor då man annars inte kommer kunna fånga upp variationer inom det territoriella området av olika policys yttre omständigheter. Då uppkomsten av externa effekter varierar från det globala till det lokala bör även styrningens utsträckning variera i samma mån (Bache & Flinders 2004: 16). Detta kan alltså ses i relation till mobilitet och integration där områden som vilar på en flernivåkontext behöver en styrning som inte bara återfinns på en nivå. Istället behövs en styrning som sträcker sig över olika jurisdiktioner för att fånga upp skillnader och möjligheter.

I och med hur begreppet flernivåstyrning konkretiseras blir det tydligt att den inomeuropeiska mobiliteten återfinns inom en liknande kontext. Nästa avsnitt kommer visa på skillnader mellan modellen för flernivåstyrning och det statscentrerade perspektivet, vilken tidigare setts som den dominerande modellen.

2.1.1 Flernivåstyrning kontra det statscentrerade perspektivet

Hooghe och Marks (2001:28) menar att EU sedan 1980-talet börjat anta en struktur och modell som allt mer vilar på flernivåstyrning, detta i kontrast till den tidigare statscentrerade strukturen. Denna förändring innebär att den nationella kontrollen försvagats till förmån för de över- och understatliga aktörerna. Det är i förhållande till denna förskjutning som det blir intressant att studera inomeuropeisk mobilitet och integration. Om makten tidigare främst följt den statscentrerade modellen borde olika fall med avseende på mobilitet visa på hur den lokala och europeiska nivån fått mer makt och möjligheter att utöva sin egen kontroll av integrationen av mobila EU-medborgare.

Enligt författarna handlar den statscentrerade modellen om att de nationella regeringarna är de yttersta beslutsfattarna, vilka i sin tur överlåter begränsad makt till de överstatliga institutionerna för att på detta sätt uppnå specifika mål som regeringen har. Enligt det statscentrerade perspektivet vilar beslutsfattandet inom EU på förhandlingar som sker mellan de nationella regeringarna där besluten reflekterar staternas minsta gemensamma nämnare, vilket innebär att ingen stat tvingas in i något som de inte accepterar. Detta medför att det som beslutas inom EU i huvudsak avgörs av nationella regeringar, vilka begränsas av politiska tryck samt intressen som är inbyggda i respektive stat (ibid.:2-3). Modellen som hänvisar till flernivåstyrning menar inte på att man avskriver sig all tanke om att de nationella regeringarna är viktiga. Inom detta perspektiv ser man istället att beslutsfattandet innefattar flera olika aktörer som tillhör olika nivåer, istället för att endast regeringarna är beslutsfattare. Inom teorin för flernivåstyrning hävdar man att institutioner inom EU så som parlamentet och kommissionen oberoende påverkar policyskapandet, vilket innebär att deras påverkan inte kan återföras till deras roll som aktör för staterna. Modellen menar även att det gemensamma beslutsfattandet medför en förlust av kontroll för de nationella regeringarna, där beslut alltid innebär vinster och förluster för de olika staterna. Slutligen hävdar modellen för flernivåstyrning att de politiska arenorna är sammankopplade. Man avvisar här tanken om att nationell och internationell politik är uppdelad samtidigt som staterna inte ses som länken mellan understatliga och överstatliga arenor (ibid.: 3-4).

Då styrning inom en flernivåkontext innebär en komplex typ av styrning kan man se hur flernivåstyrning som teori ger ett perspektiv på detta fenomen (Hooghe & Marks 2001; Bache & Flinders 2004). Då frågan kring den inomeuropeiska mobiliteten påvisligen hamnar inom

en flernivåkontext samt innebär en komplex styrning, blir teorier kring flernivåstyrning en viktig aspekt av hur olika nivåer arbetar och samarbetar kring situationen med den fria rörelsen av medborgare från Central- och Östeuropa. Därför kommer jag i nästa avsnitt beskriva de olika typerna av flernivåstyrning för att ge en djupare inblick och förståelse för teorin, därefter visar jag på var de olika typerna yttrar sig.

2.1.2 Olika typer av flernivåstyrning

Inom ramen för flernivåstyrning kan två olika typer identifieras, Typ I och Typ II. Dessa typer handlar om hur flernivåstyrningen bör vara organiserad och är i stora drag varandras motsatser (Marks & Hooghe 2004: 16). Typ I ser till en struktur som är systemövergripande där olika funktioner blivit sammanslagna (ibid.:17). Här är beslutsmakarna utspridda inom olika jurisdiktioner, vilka inte är många till antal och inte genomskär varandra. Ofta handlar det om varaktiga och territoriella avgränsningar så som statlig, regional och lokal. Inom Typ I handlar eventuella förändringar oftast om att förflytta policyområden mellan de olika jurisdiktionerna, alltså en förflyttning mellan de olika styrningsnivåerna. I vidare mening behöver inte Typ I innebära att det finns någon meningsfull relation kring styrningen och interaktionen mellan de olika nivåerna som är inkluderade i en flernivåkontext (ibid.:18-19). Detta kan kopplas till den inomeuropeiska mobiliteten då det många gånger visar att även om mobiliteten befinner sig inom en flernivåkontext så kanske styrningen och relationen mellan de olika nivåerna inte skapat rätt förutsättningar för en effektiv styrning.

Inom den andra typen av flernivåstyrning, Typ II, är jurisdiktionerna uppgiftsorienterade. Här handlar det istället om att uppfylla olika funktioner inom flera olika offentliga serviceområden så som polis, välfärd, hälsoservice och transport. Detta är exempelvis mycket vanligt på lokal nivå i Schweiz. Då jurisdiktionerna i viss mån överlappar varandra kommer gränser även att överskridas. Typ II av flernivåstyrning är till skillnad från Typ I organiserad genom många olika jurisdiktionsnivåer. Här menar man att de olika offentliga serviceområdena ska tillhandahållas av den jurisdiktion som på effektivast sätt införlivar dess fördelar och kostnader. Därför innebär det att jurisdiktionerna varierar i både omfattning och skala. Denna typ av flernivåstyrning är även flexibel i sin karaktär, vilket krävs då den ska kunna hantera förändringar i medborgarnas preferenser samt funktionella behov. Inom ramen för Typ II är

möjligheten att ta gemensamma beslut och få besluten att hålla utspridd över en mängd olika aktörer (ibid.:20-22).

Typ I och Typ II av flernivåstyrning innebär inte bara två olika sätt att göra samma sak, utan deras utformning innebär även motstridande egenskaper. Typ I förhåller sig till att medborgares identiteter beror på en inneboende gemenskap medan Typ II har en yttre gemenskap som bygger på att lösa tillfälliga samordningsproblem inom ett geografiskt eller funktionellt område. Typ I bygger även på en sorts överläggning mellan aktörer där regler beslutas medvetet, gemensamt och ofta är omfattande, där man sällan lämnar jurisdiktionen. Typ II ser istället till det frivilliga medlemskapet där det är lätt att lämna jurisdiktionen då ens behov inte längre uppfylls. Den sista egenskapen som skiljer Typ I och Typ II ifrån varandra handlar om hur de relaterar till konflikt. Inom Typ I har man lättare att hantera nollsummefrågor då frågor inom jurisdiktioner buntas ihop. Inom Typ II är det svårare att hantera konflikter då beslutsfattandet är isolerat från andra frågor och jurisdiktioner, istället ligger fokus på att förbättra effektiviteten inom jurisdiktionen (ibid.:27-29).

Marks och Hooghe (2004: 23) menar på att EU i dagsläget förhåller sig till Typ I av flernivåstyrning, vilket är ganska ovanligt då internationella arenor oftast ser till Typ II. Inom EU buntar man istället ihop olika policyområden som på andra håll hanteras av många och funktionsspecifika jurisdiktioner. Inom EU finns det dock två undantag; penningpolitik samt gränskontroll. Samtidigt innehar EU vissa dimensioner som relaterar till Typ II, exempelvis då fördragsinskränkningar inneburit skiftande territoriell behörigheter, då det finns distinkta styrsystem (pelare) för olika politikområden samt ökningen av antal oberoende europeiska organ.

Inom den lokala nivån kan man på olika sätt urskilja Typ II av flernivåstyrning. I Schweiz och USA är det vanligt att hitta föreningar eller distrikt som erbjuder specialiserade tjänster så som lokal skolundervisning, elektricitet samt gatubelysning. Dessa föreningar eller distrikt är alltså uppgiftsorienterade och genomskär territoriella gränser, vilket visar på Typ II. Inom den lokala nivån kan även Typ II synliggöras då gemensamma resurser så som sjöar, fiskevatten samt skog hotas av utarmning, detta innebär att ett uppgiftsorienterat styrningssystem utvecklas (ibid.: 26-27).

2.1.3 Kritik mot flernivåstyrning

Litteratur och teori kring flernivåstyrning har även fått en del kritik. Sett i relation till EU menar kritiker att teorin kring flernivåstyrning inte är något nytt utan istället en blandning av redan befintliga teorier så som neofunktionalism, en teori om regional integration. Här menar kritiker på att neofunktionalismen och flernivåstyrning är svåra att separera då de exempelvis delar ståndpunkten kring överstatliga institutioner. Båda går här emot det statscentrerade sättet att se på överstatliga institutionerna som endast agenter för den statliga makten då det skulle innebära att dessa institutioner inte skulle behöva alliera sig med understatliga auktoriteter (George 2004: 108-112). Det finns även kritik som menar på att flernivåstyrning inte är en teori utan endast en beskrivning av EU och dess system. Kritiken bygger här på att man anser att teorin saknar testbara hypoteser och att man behöver komplettera den med andra teorier för att nå testbara hypoteser (ibid.: 113-116). Vidare lyfts kritik som hävdar att teorin om flernivåstyrning tillämpar ett "top-down" perspektiv gällande understatliga auktoriteter. Här menas det att det inte kan vara en självklar teoretisering av vad som sker då det baseras alldeles för mycket på ett "top-down" perspektiv. Detta då flernivåstyrning huvudsakligen innebär en relation mellan regeringar och överstatliga institutioner som ger mer makt åt understatliga auktoriteter utan att de aktivt behöver göra något (ibid.: 122). Vidare menar kritiker att teorin inte tar hänsyn till interaktionen på internationell nivå (ibid.: 124-125). En sista kritik mot teorin för flernivåstyrning menar att demokratin i viss mån sätts åt sidan på grund av de otydliga verktygen som finns för ansvarsutkrävande samt politisk kontroll (Peters & Pierre 2004: 88). Att det är svårt med ansvarsutkrävande och den politiska kontrollen är något som synliggörs inom den inomeuropeiska mobiliteten och därmed möjligheten till integration. Detta uppenbaras då de olika nivåerna; lokal, nationell och europeisk, många gånger menar på att det inte är deras jurisdiktion som kan göra något åt situationen, att deras händer är bakbundna. Frågan som uppenbaras handlar därför om vart ansvaret ligger, och vem som ska ta ansvar för att finna en lösning.

Flernivåstyrning handlar alltså om hur olika nivåer samarbetar och fungerar som en helhet, dock behöver denna styrning inte visa på något effektivt arbete. Den inomeuropeiska mobiliteten visar på den komplexitet som flernivåkontexten uppenbarar och då migrationen går hand i hand med integrationen av migranter blir det viktigt att se hur integrationen av den inomeuropeiska mobiliteten ser ut och hur den fungerar i relation till flernivåstyrning. Då integrationen av migranter från Central- och Östeuropa har visat sig vara en svår nöt att

knäcka kommer kommande avsnitt att ägnas åt integration och tanken om att det finns specifika modeller för integration som bygger på respektive nations karaktärsdrag.

2.2 Nationella modeller för integration

Inom integrationsforskningen finns det en tanke om att staters integrationspolicy grundar sig på olika nationella modeller. Dessa modeller utvecklas i samband med statens tradition och nationalitet där visionen för de nationella modellerna vilar på statens specifika filosofi, policy samt praxis (Anghel 2012: 321). Enligt klassiska teoretiker inom integrationsforskningen, så som Rogers Brubaker (1992), vilar Frankrikes modell på republikanism medan Tysklands modell grundar sig på etnonationalism. Vidare studier har gjorts på Nederländerna och Storbritannien som båda anses vilar på en modell av multikulturalism. De nationella modellerna av integration visar hur förgivettagna idéer om nationens självförståelse formar och strukturerar den sociala verkligheten. I Frankrikes fall handlar integrationen om assimilering där grunden för detta återfinns i det republikanska sättet att skilja på den offentliga och privata sfären, där man inte sett skillnad mellan ras och etnicitet. Det republikanska sättet att se på staten och kyrkan (den franska sekularismen) samt att nationalitet är av stor vikt i införlivandet av nya medborgare är också aspekter som legat till grund för assimileringen i Frankrike. I kontrast till detta har Nederländernas och Storbritanniens modell grundat sig i olika idealistiska strukturer vilka möjliggjort att människor kan mobiliseras i förhållande till identiteter som bygger på etnicitet och ras. I dessa två stater ser integrationen till gruppbaseade identiteter istället för ett gemensamt medborgarskap (Bertossi 2011: 1562). Den svenska integrationsmodell anses också vara multikulturalistisk där den nationella policyn vilar på accepterandet av kulturella olikheter och att alla ska ha lika möjligheter samt lika rättigheter (Caponio & Borkert 2010: 16). Kritisk forskning menar dock att multikulturalismen inneburit att terrorister fått möjlighet att inta arenan då ett kulturellt vakuum uppkommit på grund av multikulturalismens accepterande av de kulturella olikheterna. Dessa kritiker menar även på att multikulturalism lett till ett samhälleligt sammanbrott då man förespråkade etnisk separation där gemensamma nationella värden samt social integration åsidosätts (Vertovec & Wessendorf 2010: 7-11).

2.2.1 Kritik mot nationella modeller för integration

Det finns däremot en del forskning som ifrågasätter tanken om de nationella modellerna för integration då den anses vara för enkel och simpel samtidigt som forskningsstudier visar på att integrationen inte följer de förgivettagna modellerna. Christian Joppke (2007) menar på att de nationella modellerna inte efterlevs då han studerat den medborgerliga integrationen (*civic integration*) i Nederländerna, Frankrike samt Tyskland. Istället menar han på att det i dessa stater sker en avvikelse från de nationella modellerna. Annan forskning som är gjord inom området menar att det är de lokala dimensionerna som är avgörande för integrationen och inte den nationella samt att det lokala agerandet många gånger frångår policys som är satta på nationellt plan (Scholten 2013a: 218).

Enligt Christophe Bertossi (2011: 1562-1565) finns det tre olika aspekter som ifrågasätter de nationella modellerna för integration. Först belyser Bertossi att modellen bortser ifrån att gemensamma intressen påverkar institutioner samt den offentliga debatten. Istället är det normativa och idealistiska strukturer samt paradigmen som huvudsakligen formar den policy och praxis som kopplas samman med exempelvis identitet, medborgarskap, immigration samt religiöst mångfald. På detta sätt menar de nationella modellerna att de sociala aktörerna ärver, använder samt anpassar sig till dessa idéer. Här menar Bertossi att det inte ges någon förklaring på hur orsakssambandet ser ut eller varifrån denna modell kommer utan ses bara som självklar. Detta ger i sin tur en social verklighet som saknar myndigheter där strukturen istället baseras på elitstyrning med ett top-down-perspektiv samtidigt som det historiskt sätt inte finns någon skillnad i identiteten, vilket innebär att dagens identitet sammanfaller med den som fanns för två hundra år sedan. För att acceptera tanken om nationella modeller måste man alltså även acceptera de pre existerande nationella filosofierna som i sin tur menas på kan forma ett helt samhälle.

Nästa kritiska aspekt som Bertossi lyfter fram handlar om att begreppet är lånat från många olika diskurser inom olika sfärer, exempelvis den politiska, mediala samt akademiska. Begreppet, de nationella modellerna, som används av forskare är heteronomt där den akademiska diskussionen kring modellerna genomsyras av normativa, politiska samt moraliska intressen, vilka kommer ifrån den ideologiska offentliga debatten där även forskare deltar. Det problematiska som uppenbaras är i vilken utsträckning som den vetenskapliga

föreställningen av de nationella modellerna reflekterar och influeras av den offentliga debatten, vilken i sin tur är strukturerad av dominanta och elitformade ramar.

Den sista kritik som tas upp handlar om att modellen tenderar att bunta ihop sociala, institutionella och politiska aspekter av medborgarskap och integration där dessa aspekter ses som en kulturell helhet. Detta till trots att forskningen uppmärksammat motsägelser och begränsningar inom modellen. Det allmänna accepterandet kring modellen innebär att förståelsen för mångfald samt integration hindras på två olika sätt. Först handlar det om att diskussioner begränsas till att bara jämföra fördelar och nackdelar mellan modellerna där kärnan av exempelvis republikanismen eller multikulturalismen glöms av. För det andra menar Bertossi att vår förståelse hindras då möjligheten att andra oberoende variabler går förlorade i analyser i och med det allmänna accepterandet av de nationella modellerna.

Kritiken som lyfts mot modellerna för integration visar på hur debatten inom integrationsforskningen ser ut. Detta ger i sin tur en tydlig och överskådlig överblick kring hur integration av migranter problematiseras och formuleras. I relation till detta kommer de nationella modellerna att ge en viktig inblick i hur integrationen gällande de mobila EU-medborgarna från Central- och Östeuropa ser ut i mottagarländerna.

2.3 Forskning gällande flernivåstyrning samt integration

Inom ramen för flernivåstyrning och integration har en del forskning redan gjorts. Detta avsnitt kommer rama in den forskning som tidigare gjorts där dess bidrag kommer att presenteras samtidigt som en lucka i forskningen kommer att uppenbaras. Det är denna lucka som uppsatsen kommer att baseras på. Uppsatsen kommer följaktligen ge perspektiv på flernivåstyrning och integration i förhållande till migranter från Central- och Östeuropa.

Forskning gällande flernivåstyrning och integration har gjorts på olika typer av mottagarländer, både traditionella mottagarländer så som Nederländerna och Storbritannien och mer nya mottagarländer så som Spanien och Italien. Peter Scholten som studerat ett av de klassiska mottagarländerna, Nederländerna, (2013a: 167-169) har i en studie tittat på hur flernivåstyrningen gällande migranters, främst från tredje land, integration fungerat i Amsterdam och Rotterdam. Studien visar att den lokala nivån ofta skapar policy inom

integrationsområdet i förhållande till specifika samt lokala faktorer. Exempelvis kan det handla om lokala händelser, politiska omständigheter eller faktorer som hänger samman med den lokala policyn. Scholten menar därför att det finns en tydlig lokal dimension i policyskapandet, vilken alltså reagerar på lokala problem och lokala förhållanden. Studien påvisar även att det inte handlar om ett top-down perspektiv utan att den lokala nivån vid flera tillfällen försökt påverka den nationella nivån, där man istället kan se att det skett en interaktion mellan nivåerna. Vidare visar studien att policyskapandet handlat om subjektiva och strategiska faktorer där det objektiva samt historiska haft allt mindre påverkan. I och med detta belyser studien att policys sett till integrationen i Nederländerna frångår tanken om nationella modeller för integration samt det statscentrerade perspektivet. Att det dessutom är svårt för olika nivåer att nå ett effektivt samarbete inom ett svårlöst område, så som integrationsfrågan, uppenbaras då olika nivåer sätter sina egna policys som främst relaterar till den egna nivån. I och med detta kompliceras styrningen inom ett område som befinner sig inom en flernivåkontext (Scholten 2013b: 234).

Forskning som är gjord på de relativt nya mottagarländerna; Japan, Sydkorea, Italien samt Spanien, visar att policyprocesserna kring integration påverkats av olika aktörer i de olika staterna. Trots att dessa stater har liknande nationella policys så har vägen dit berott på olika faktorer. I vissa fall har det handlat om ämnesspecifika humanitära förespråkare och i andra fall har understatliga myndigheter samt regionala parter haft inverkan. Likheten som finns bland de fyra staterna påvisar att icke-statliga grupper har kunnat forma de lokala myndigheterna samt påverkat den nationella policyn. I Japan och Spanien har relationen mellan lokala icke-statliga organisationer och lokala myndigheter påverkat den nationella policyn genom att förspråka den lokala styrningen. Detta medan Sydkorea och Italien tidigt inkluderade icke-statliga organisationer på nationell nivå och såg dessa som policyaktörer och partners (Milly 2014: 192- 204). Forskningen visar även att nationella policys för integration i Sydkorea, Italien samt Spanien blivit allt mer influerade av valda representanter samt av offentliga diskussioner istället för att endast vara byråkratisk i karaktären där formell konsultation tagit plats. Här kan man dock se att Japan skiljer sig från de andra tre staterna där byråkratin fortfarande är den största influensen (Milly 2014: 192-195).

2.4 Forskning gällande mobilitet från Central- och Östeuropa

Då mobiliteten från Central- och Östeuropa under en lång tid nu setts som ett fenomen inom Europa kommer detta avsnitt fokusera på forskning som gjorts med avseende på denna typ av mobilitet. Detta för att i vidare perspektiv rama in forskning som tidigare gjorts inom området.

Forskare har sedan EU:s utvidgning 2004 och 2007 funderat kring huruvida man bör se migranterna från de nyare EU-länderna som temporära mobila arbetare eller om man hellre bör se dem som migranter vilka kommer att slå sig ner i mottagarländerna. Däremot visar det sig inte vara så enkelt. Ingen av dessa två modeller passar in i den verklighet som migranterna från Central- och Östeuropa lever i. Exempelvis visar det sig att vissa migranter tar sig till Västeuropeiska länder på grund av kortsiktiga skäl för att tjäna pengar som sedan ska spenderas i hemlandet, andra följer den cirkulära migrationen där de alternerar mellan att arbeta utomlands och i sitt hemland, vissa försöker få ut så mycket av det sociala och ekonomiska kapitalet i båda länderna, medan andra har som avsikt att slå sig ner och bosätta sig i värdlandet. De flesta migranter visar även på en osäkerhet kring vad framtiden kommer att ge (Horgen Friberg 2012: 1590).

Efter utvidgningen 2004 och 2007 kom Polen att bli ett av de länder där flest människor migrerade ifrån. 2008 var det uppskattningsvis 2,3 miljoner polacker som arbetade i andra Västeuropeiska länder. Norge kom i sin tur att bli det land i Norden som tog emot flest migranter från EU/EEA. 2009 hade Norge tagit emot 160 000 migranter från de nya EU-länderna (Horgen Friberg 2012: 1590-1591). En studie gjord på polska migranterna i Norge visar på att man inte bör sortera migranter i olika kategorier utefter deras strategier i förhållande till deras migration. Istället bör man se migranternas strategier som en förändring över tid där tankar kring vistelsen längd, bosättning samt återvändandet inverkar på migrantens tankar om framtiden och dess möjligheter att förverkliga dessa önskemål (ibid.: 1603).

Nederländerna har också blivit ett av de länder som fått en stor del av migrationen från Central- och Östeuropa. Under 2008 var det ungefär 100 000 migranter från Central- och Östeuropa som befann sig i Nederländerna (Engbersen et al. 2010: 137). Denna typ av arbetskraftsmigration kallas för "liquid migration", vilket relaterar till hur migranternas rörelsemönster ser ut. Vad som framkommit i Nederländerna är att den lokala nivån

konfronterats med flera problematiska sociala aspekter i och med migrationen från de nya EU-länderna. Det handlar här om att migranterna har dåliga boendesituationer, inte täcks upp av försäkringar så de kan nyttja den nederländska sjukvården, de har knappa kunskaper i språket och är dåligt integrerade i det nederländska samhället (ibid.: 134-135).

Rumänien som gick med i EU 2007, har redan innan sitt medlemskap haft medborgare som temporärt tagit sig till andra Europeiska länder för att arbeta. Under 1990-2000 hade 35 procent av hushållen i Rumänien en person som arbetade i ett annat land för att bidra till familjens levnadsstandard för att täcka upp för de brister som landets sociala och ekonomiska system innebar. Genom remitteringar och gränsöverskridande nätverk visar forskning att utvecklingen mot europeisk levnadsstandard och levnadsätt har ökat i Rumänien (Potot 2010: 250).

Forskning som riktar in sig på mobilitet och integrationen av romer inom EU visar exempelvis på hur romer formuleras som ett säkerhetshot där förekomst av nedrivning av romerska tältplatser samt tillbaka skickandet av romer blivit allt vanligare (McGarry & Drake 2013; Fekete 2014). I Frankrikes fall kom denna säkerhetsdiskurs att bli aktuell då president Sarkozy under 2010 hävdade att viss reform krävdes inom områden för den interna säkerheten och migration. Här poängterade han att kampen mot kriminalitet behövde bli en prioriterad politisk fråga. Bakgrunden till att problem uppstått inom dessa områden menade han berodde på olika resenärer samt romers beteende, vilket ledde till förslag att rivit upp tältplatser och utvisa romer från Frankrike (McGarry & Drake 2013: 83). I dessa fall uppmärksammas det att de nationella regeringarna osannolikt kommer att förenkla integrationen för romer då de som en gränsöverskridande minoritet inte ses som staternas egna problem. Det poängteras istället att problematiken med romerna tillhör hela Europa. Dock är det staterna som har verktygen för att svara på EU-medborgarnas behov, där bland romerna, och även om EU kan sätta press på medlemsstaterna så är det i slutändan varje stat som bär ansvaret (ibid.: 90-91).

2.5 Uppsatsens utgångspunkt

Genom att ha överblickat forskningsfältet blir det tydligt att forskning gjorts både gällande flernivåstyrning och gällande integration av tredjelandsmigranter samt att det finns forskning som beskriver mobiliteten och hanterandet av mobila EU-medborgare från Central- och

Östeuropa, alltså delar av den inomeuropeiska mobiliteten. Dock tydliggörs här en lucka i forskningen där forskning kring flernivåstyrning och integrationen av mobila EU-medborgare från Central- och Östeuropa avsaknas. Den tidigare forskningen har gett olika perspektiv på hur flernivåstyrning och integrationen ser ut i Europa där studier påvisar och lyfter fram olika aspekter. Forskning har exempelvis visat att den lokala nivån har inverkan på hur policys utformas kring integration av tredjelandsmedborgare. Forskningen som lyfts fram visar även på att migration och mobilitet från Central- och Östeuropa många gånger formuleras som ett säkerhetshot där mottagarlandet ser dessa personers beteenden som problematiska där kriminalitet ofta uppmärksammas, vilket medför att försök till avhysning görs. Genomgången av teori och tidigare forskning lyfter alltså många intressanta aspekter. Däremot uppenbaras här ett perspektiv som ännu inte blivit belyst, det handlar om hur mobiliteten från just Central- och Östeuropa förhåller sig till flernivåstyrning och integration. Det är detta som uppsatsen kommer fokusera på.

2.5.1 Syfte och frågeställningar

Uppsatsen studerar mer exakt hur olika aktörer i Borås försöker finna en lösning på problematiken med de mobila rumänerna. Då problematiken befinner sig inom en flernivåkontext är det just ett försök till en governance-lösning som uppenbaras. Det intressanta blir att lyfta fram hur aktörernas agerande och samarbete förhåller sig till flernivåstyrning samt till nationella modeller för integration. Syftet med uppsatsen blir således att ge en beskrivande bild av hur processen med de mobila rumänerna sett ut i Borås där det utefter detta syftar till att visa på hur den lokala nivån handskas med ett problematiskt område där det inte finns någon tydlig bild av vem som kan eller bör lösa situationen.

Utefter detta syfte kommer uppsatsen utgå ifrån följande frågeställningar:

- På vilket sätt har de inblandade aktörerna förhållit sig till processen genom sitt agerande?
- Vilka aspekter i denna process har varit mest påfallande?

Kapitel 3 - Metod

3.1 Analysmetod

Studien bygger på en kvalitativ analys där aktörers agerande och förhållningssätt är av betydelse. Då forskningsområdet innehar en tidsdimension som sträcker sig ungefär ett år tillbaka i tiden kommer processens olika skeenden bli centrala för uppsatsen. Detta innebär att presentationen av data samt analysen av densamma kommer visa hur olika händelser samt agerande haft betydelse för hur situationen ser ut i Borås, i relation till flernivåstyrning och integration. Med bakgrund mot detta kommer studiens analys delvis bygga på *process-tracing* och delvis en kvalitativ analys av texter och intervjuer. Denna kombination kommer i sin tur innebära en beskrivning och förståelse av hur processen gått till i Borås gällande de mobila rumänerna.

Process-tracing innebär att man kan följa samt spåra processen på ett sätt som kopplar an till teoretiska förhållningssätt, där teoretiskt mellanliggande steg återfinns mellan processens början och slut (Checkel 2005: 5). I användandet av *process-tracing* spårar man verkan av orsaksmekanismer vid specifika situationer där man kartlägger processen samt undersöker i vilken utsträckning som dessa sammanfaller med teoretiska förväntningar. Datan som används för *process-tracing* är i huvudsak av kvalitativ karaktär där allt från historiska minnen till intervjuer till dokument kan användas. Metodens styrka ligger i att undersöka frågor som handlar om *hur* men även gällande *interaktion* samtidigt som den innebär en möjlighet att kombinera andra metoder så som statistiska tekniker, narrativanalys, fallstudier och innehållsanalyser (ibid.: 6). Det centrala i en studie som använder *process-tracing* är inte själva utfallet i sig utan processen som lett fram till utfallet, där själva utfallet är väl känt (Esaiasson et al. 2012: 130).

Fördelarna med *process-tracing* är att man ger mer tanke åt mekanismer där man använder sig av teorier får att fånga in och förklara hur världen verkligen ser ut. Genom att spåra processer skapas små kontroller då man använder ett tillvägagångssätt som innebär en stegvis procedur där forskaren i alla stegen behöver uppmärksamma kopplingen eller avsaknaden av koppling mellan teori och data. Nackdelarna med *process-tracing* är således att den inte bidrar till utvecklingen av generaliserbara teorier samt att den som använder metoden behöver förlita sig på fullmakter och uttalanden då man sällan kan ta del av det som exakt skett. Något annat som

är en nackdel med metoden är att den är tidskrävande då den kräver stora mängder av data (Checkel 2005: 14-20). Även om metoden har nackdelar så innebär metodens alla fördelar att uppsatsens syfte och frågeställningar kommer att besvaras på ett sätt som kommer sätta en prägel på den akutella debatten samt bidra till forskningen inom området.

Det finns tre typer av *process-tracing*; teoritestande, teoribyggnad samt beskrivande av ett utfall (Beach & Brun Pedersen 2013: 11). Den typ som uppsatsen i stora drag kommer utgå ifrån är typen som ser till teoritestande men i viss mån kommer uppsatsen även utgå från den som gör en mer beskrivning av utfallet. Den teoritestande metoden baseras på teori som sätts i förhållande och testas mot det valda fallet (ibid.: 14). Medan den som beskriver utfallet mer handlar om att beskriva det som orsakade det specifika utfallet (ibid.:18). På detta sätt kommer teori att testas i förhållande till forskningsområdet samtidigt som forskningsområdet kommer att beskrivas utefter teorierna flernivåstyrning samt nationella modeller för integration.

Den kvalitativa analysen som även tillämpas i uppsatsen kommer att fokusera på de intervjuer och texter som använts i studien. Genom att kvalitativt analysera datan som främst grundar sig i semistrukturerade intervjuer kommer jag kunna beskriva hur processen gått till i Borås och därefter knyta an till teorier gällande flernivåstyrning och nationella modeller för integration. Genom den kvalitativa textanalysen kommer en kategorisering kunna göras där teoretiska aspekter som berör flernivåstyrning samt integration kommer tydliggöras.

I och med att forskningsområde inte är något avslutat, utan i skrivandets stund är högst aktuell och påtaglig kommer analysen delas upp i två delar. Den första delen kommer att titta på vad som ledde fram till beslutet som kommunstyrelsen tog den 13 december, då detta är ett utfall inom forskningsområdets större helhet. Detta är kanske det utfall som varit tydligast och mest uppmärksamast i Borås och situationen med de mobila rumänerna. Därför kommer perioden från januari 2013 till december 2013 vara den första delen av analysen. Den andra delen där det fortsatta arbetet är centralt, och där det är svårare att urskilja ett konkret utfall, kommer analysen fokusera på olika aspekter av arbete som görs för rumänerna i Borås. Här kommer alltså mer allmänna mekanismer kopplat till flernivåstyrning och integration synliggöras. Detta för att ge en beskrivande bild av hur de olika aktörerna förhållit sig till situationen.

I analysen av de två delarna kommer jag utgå från tre nyckelord, vilka kommer från den teoretiska ramen; *aktörer*, *agerande* och *samarbete*. Dessa tre nyckelord knyter både an till

flernivåstyrning och till nationella modeller för integration, utefter dessa kommer analysen att ges en tydlig struktur. Inom ramen för *aktörer* kommer jag lyfta fram vilka aktörer som varit inblandade i respektive del samt vilken nivå dessa utgår ifrån. Detta nyckelord kommer främst knyta an till flernivåstyrning där de olika inblandade aktörer kommer visa på om och hur flernivåstyrningen ser ut gällande situationen i Borås. Därefter kommer jag att beskriva deras *agerande* och handlande för att i sin tur kunna säga något om *samarbetet* sinsemellan aktörerna, om nu något samarbete uppenbaras. Här kommer det både röra sig om att beskriva flernivåstyrningen men även hur dessa nyckelord förhåller sig till de nationella modellerna för integration. På detta sett kommer uppsatsens teoretiska ram ringas in på ett sätt som kommer bidra till en vetenskaplig beskrivning av forskningsområdet.

Att dela upp analysen i två större delar, avgränsat till olika tidsperioder kommer innebära att processen som en helhet kommer att kunna diskuteras där man delvis tydlig kommer se hur processen sett ut samt om och hur den har förändrats och utvecklats under olika stadier.

3.2 Datamaterial

För att kunna besvara uppsatsens frågeställning kommer tre olika typer av datamaterial att användas. Det främsta datamaterialet som används i studien är åtta semistrukturerade intervjuer. Respondenterna är tre politiker från Borås Stad, två tjänstepersoner från Borås Stad, två personer som tillhör den ideella sektorn i Borås samt en representant från den rumänska ambassaden i Stockholm. Urvalet av respondenterna vilade i grund och botten på den efterforskning som gjordes i början av uppsatstiden. Utefter denna efterforskning uppmärksammades ett antal personer som visade sig bli aktuella för studien där fokus främst hamnade på tre grupper; politiker, tjänstepersoner samt ideella krafter. Den första kontakten med respondenterna togs via mail. Detta kontaktsätt valdes då samtliga respondenter lättare skulle kunna ta ställning till om de ville delta i studien utan någon större press då forskningsområdet kan ses som något kontroversiellt. Utav åtta tillfrågade kom sex att delta i studien. I de två fall där personerna avstod av olika anledningar kom de att vidarbefordra kontaktuppgifter till två andra personer från respektive organisation som var lika insatta i studiens forskningsområde. Båda dessa personer kom att ställa upp. Två av de åtta respondenterna kontaktades även genom snöbollsmetoden. Detta urval handlar om att en

respondent hjälper till att hitta nya respondenter, vilka i sin tur kan peka ut andra respondenter (Esaiasson et al 2012: 189). Efter att de åtta intervjuerna utförts kom en empirisk mättnad att infinna sig då flera personer uppmärksammade samma eller liknande delar samtidigt som olika perspektiv gavs. I uppsatsen behandlas respondenterna anonymt då syftet med uppsatsen inte är att poängtera vilka individer som varit delaktiga i situationen med de mobila rumänenra i Borås.

Kompletterande till intervjuerna används offentliga handlingar från Borås Stad, där det främst rör sig om de handlingsplaner som tagits fram i samband med de mobila rumänenra, samt olika tidningsartiklar som skrivits kring forskningsområdet. Genom användandet av dessa tre typer av datamaterial kommer studien vila på en mycket god empirisk grund där både bredd och djup täcks in där datan som sådan är unik av sitt slag.

3.3 Datainsamling

När man skapar frågorna till intervjuer är det viktigt att man tänker på de olika tematiska aspekterna som studien vilar på samt den efterföljande analysen (Kvale & Brinkmann 2009: 149). Intervjuguiden kom i förhållande till detta att utgå från en indelning som baserades på den teoretiska ramen där indelningen bestod av *Inledning*, *Flernivåstyrning*, *Integration* samt *Framtid*. Respektive avsnitt kom att ta upp frågor som behandlade dessa områden. Det inledande avsnittet tjänade mest syftet att få respondenten att börja prata samtidigt som frågorna hade ett visst informativt syfte för att placera respondenten inom forskningsområdet. Delen som berörde *Flernivåstyrning* handlade om frågor som berörde vilka aktörer och nivåer som deltagit i processen, hur påverkansmöjligheten sett ut samt om det funnits något samarbete mellan aktörerna och hur detta i sådana fall sett ut. Den del av intervjuguiden som berörde *Integration* handlade delvis om beslutet som kommunstyrelsen tog i december 2013 men även hur aktörernas handlingsplaner ser ut samt om det skett någon förändring i hur aktörernas arbete strukturerats. Den sista delen tog upp frågor som relaterade till det framtida arbetet men även resonering kring möjligheterna att finna en långsiktig lösning på situationen.

Med tanken på att respondenterna haft olika ingångspunkter i forskningsområdet så har just delen gällande *Integration* haft olika strukturer beroende på om intervjun görs med en

politiker och tjänsteperson (Bilaga 1) eller om respondenten varit en av de ideella (Bilaga 2). Intervjuguiden till representanten från den rumänska ambassaden (Bilaga 3) skiljer sig i viss mån även inom de andra delarna av intervjuguiden då de som aktör haft en något anorlunda ingångspunkt i situationen med de mobila rumänerna i Borås. Dock följer den samma indelning som nämns ovan och alla de tre varianterna av intervjuguiden syftar till att få in den data som är relevant för respektive område för att vidare svara på uppsatsens frågeställning.

Alla intervjuer med respondenter från Borås utfördes på plats i Borås likväl utfördes intervjun med den rumänska ambassaden på plats i Stockholm. Detta var min avsikt från början då jag ansåg att telefonintervjuer inte skulle skapa samma kontakt med respondenterna. På grund av att uppsatsens forskningsområde är något komplicerad och ett omdiskuterat ämne ansåg jag även att möjligheten att gå miste om viktig data lättare skulle kunna ske vid telefonintervjuer. Möjligheten till att skapa en mindre besvärad situation skulle därför vara genom personliga möten med respektive respondent. Jag startade även varje intervju med en sorts orientering som Kvale och Brinkmann (2009: 144) rekommenderar där jag kort berättade om studiens syfte, frågade om det gick bra att spela in intervjun samt tackade för att personen deltar i studien. Med samtliga respondenters godkännande spelades intervjuerna in. Det innebar att jag på ett lättare sätt kunde delta i samtalet med respondenten, istället för att fokusera på att anteckna det som respondenterna svarade. Allteftersom transkriberades samtliga intervjuer för att ge mig rätt förståelse av vad respondenten svarade under intervjun. En svårighet som jag upplevde i samband med intervjuerna var att inte vara ledande i de fall jag behövde förklara eller ställa om en fråga som respondenten inte förstod.

De offentliga dokument som användes som datamaterial i uppsatsen samlades delvis in genom respondenterna och delvis in genom Borås Stads hemsida. Genom respondenterna fick jag tillgång till de handlingsplaner som utarbetats för de mobila rumänerna och via möjligheten att söka efter protokoll på kommunens hemsida fick jag tillgång till kommunstyrelsens beslut från den 13 december 2013. Artiklarna som användes som datamaterial är inhämtade från Borås Tidning, vilken är den tidning som kommit att skriva mest om situationen i Borås, även om andra tidningar så som Göteborgs Posten uppmärksammat uppsatsens forskningsområde. Här har jag använt mig av hemsidans sökfunktion för att hitta relevanta artiklar. I urvalet av de artiklar som används har fokus varit av kompletterande karaktär då mina förstahandskällor många gånger tagit upp det som skrivits i artiklarna.

Tidsperioden som uppsatsen och datainsamlingen avgränsar sig till är mellan januari 2013 till maj 2014. Tidsperiodens start beror på att det ungefärligen var i januari 2013 som situationen i Borås uppmärksammades och tidsperiodens slut beror på att det var då som intervjuerna utfördes. Eftersom situationen med de mobila rumänerna är ett pågående arbete i Borås så diskuteras även en framtida dimension, det är dock i huvudsak intervjuerna som tar upp denna dimension.

Kapitel 4 - Fallet Borås

I detta kapitel presenteras den insamlade datan. Kapitlet är strukturerat utefter en tidslinje, vilken är uppdelad i fem tidsperioder. Genom att presentera data utefter denna tidslinje kommer forskningsområdet Borås och situationen med de mobila rumänerna att ges en gedigen och tydlig presentation. Det kommer även bli lätt att följa hur de olika aktörerna arbetat med situationen i olika skeenden av processen.

Den första perioden avser händelser från januari 2013 till november 2013 då situationen med de mobila rumänerna uppkom och synliggjordes i Borås. Den andra perioden är begränsad till december 2013 då kommunstyrelsen tog beslutet om ett hemresepaket för rumänerna samt en fortsatt handlingsplan. Tredje avsnittet avgränsar sig till tidsperioden januari 2014 till april 2014. I denna del fokuseras det på hur aktörerna agerat efter att beslutet från kommunstyrelsen togs. Därefter presenteras data som relateras till framtiden och hur det framtida arbetet kommer att se ut. Den femte perioden belyser hur de olika aktörerna relaterar till en långsiktig lösning på situationen. Utöver dessa fem delar avslutas kapitlet med en sammanfattning med avseende på de olika aktörerna, deras insatser samt hur samarbetet sett ut mellan aktörerna.

4.1 Uppstarten och synliggörandet, januari 2013 – november 2013

De mobila EU-medborgarna har under längre tid befunnit sig i Borås. Om man tittar tillbaka sju år i tiden så fanns det redan då några personer med rumänskt ursprung som i sin tur sysselsatte sig med tiggeri på Borås gator (Politiker 1). En annan av respondenterna minns att de mobila rumänerna synliggjordes under vintern 2010 då de vid juletid stod utanför affärerna och spelade musik för att tjäna ihop pengar (Politiker 3). Det var dock i början av 2013 som situationen med rumänerna i Borås blev alltmer påtaglig (Politiker 1; Politiker 2; Politiker 3; Tjänsteperson 1; Tjänsteperson 2; Ideell 1; Ideell 2). Den rumänska ambassaden blev varse om situationen som uppkommit i Borås i och med det som rapporterades i svensk media:

”We watched the Swedish media and saw reports in the Swedish media that there were complaints about Romanian people in Borås, about this group of persons.”
(Rumänska ambassaden)

I samband med vintern och dess kalla dagar och nätter börjades det ställas frågor bland allmänheten i Borås och Svenska kyrkan började fundera:

”Vad ska vi göra? Vad kan vi göra? Ska vi ens göra något? Vad gör kommunen? Var ligger ansvaret?” (Ideell 1)

Det första konkreta arbetet som gjordes kring de mobila rumänerna lyfts fram genom frivilliginsatser där några privatpersoner tog initiativ till ett så kallat upprop i april 2013. Detta ledde till att några kyrkoherdar bjöd in till ett öppet möte för att diskutera vad som kunde göras för rumänerna. Detta resulterade i att Svenska kyrkan öppnade upp Caroli kyrka i Borås under sex nätter. Då kyrkan skulle stängas den 17 april för renovering såg församlingen detta som en möjlighet att innan renoveringen möjliggöra för rumänerna att under några nätter få tak över huvudet och sova i kyrkan. Efter den 17 april trodde de även att kylan skulle ha släppt, vilket innebar att kyrkan som sovplats inte skulle behövas på samma sätt. Svenska kyrkan såg även detta som ett sätt att få mer erfarenhet kring hur nattlogi och härberge fungerar. En utvärdering som gjordes efter man stängt kyrkan visade att det gått mycket bra där alla hade följt de förhållningsregler man satt upp för kyrkans nattgäster (Ideell 1). Under våren och sommaren kom arbetet och intresset för de mobila rumänerna att avstanna något men kyrkan bar med sig tankarna om vad de skulle göra inför kommande höst. Samtidigt hade kommunen börjat diskutera vad man som kommun hade för åtaganden i en situation som denna. Både i maj och juni träffades en representant från Svenska kyrkan och en representant från kommunen där kommunen påvisade att de inte har några skyldigheter gentemot de mobila rumänerna eller andra mobila EU-medborgare i samma situation. Det enda som kommunen kunde göra var att hjälpa till i en akutsituation, vilket skulle innebära att personen ifråga skulle få mat för dagen, en säng för natten och sedan skulle en hemresa ordnas till personernas hemland (Ideell 1).

Något som alla respondenter från Borås, såväl politiker som ideella, belyst är att själva situationen med de mobila rumänerna växte till sig under hösten 2013 då allt fler rumäner tog sig till Borås (Politiker 1; Politiker 2; politiker 3; Ideell 1; Ideell 2; Tjantseperson 1; Tjänsteperson 2). Anledning till att rumänerna kom till just Borås tror flera handlar om boråsarnas generositet. Då människorna är vänliga och givmilda sprids detta och fler vill ta del av denna givmildhet (Politiker 1; Politiker 3; Ideell 1). Det hela handlar då om ryktesspridning bland rumänerna (Ideell 2). Vidare anser man också att situationen i Borås är

en förlängning av situationen i Göteborg. Eftersom mobila EU-medborgare funnits i Göteborg under en längre tid så har de på senare tid spridit sig till Borås (Ideell 1; Tjänsteperson 1; Tjänsteperson 2). Tanken om att rumänerna kommit till Borås på ren tillfällighet uppenbaras också då man menar att det troligtvis inte finns några särskilda skäl till varför de valde Borås (Politiker 2).

Samtidigt som antalet mobila rumäner ökade i Borås Stad under hösten 2013 kom även tältlägret som rumänerna byggt upp i utkanten av stadsparken att bli allt större (Borås Tidning 2013-12-04). Uppgifterna om hur många som under hösten och vintern 2013 bodde i tältlägret går något isär då olika uppskattningar säger att de var drygt 50 personer, 70 personer och ända upp till 80 personer i lägret (Ideell 2; Tjänsteperson 1; Borås Tidning 2013-12-04). Själva problematiken med tältlägret uppenbarades först i samband med vintern. Under hösten hade kommunen varit passiv och som en politiker uttryckte det,

”Vi hade medvetet, kan man säga, sett mellan fingrarna med den lokala ordningsstadgan.” (Politiker 2)

Tältlägret bröt egentligen mot den lokala ordningsstadgan då camping i stadsparken inte är tillåtet. På grund av att situationen upplevdes som en speciell omständighet valde kommunen att bortse ifrån den ordningsstadgan som ska gälla för alla som vistas i Borås. Att kommunen särbehandlade rumänerna kom även som ett tryck från boråsarna (Politiker 2). Den andra aspekten som medförde att problematiken med rumänerna och tältlägret blev allt tydligare hängde även ihop med den annalkande vintern, vilket skulle innebära kyla och minusgrader. Kommunen började i och med detta fundera mer på vad de hade för ansvar då det bodde människor i ett tältläger i stadsparken (Politiker 2). Situationen karaktäriserades av en handfallenhet från kommunens sida eftersom man inte sedan tidigare hade någon liknande erfarenheter att luta sig tillbaka mot (Politiker 1; Politiker 3).

”Vi var ovana vid den situationen. Visste inte riktigt hur man skulle hantera det då.”
(Politiker 2)

Under hösten involverade sig även några privatpersoner i de mobila rumänernas situation. Efter att de varit och besökt det relativt lilla tältlägret i stadsparken kom de att starta en insamling av tält, täcken, kuddar, kläder, skor och (Ideell 2). Dessa privatpersoner i samband med några av stadens frivilligorganisationer, så som Förenande Liv, kom under en höst-

/vinterkväll att ordna ett boende för samtliga mobila rumäner under en natt då en storm befarades. En privatperson kom att upplåta sitt kontorslandskap för att ge rumänerna skydd under natten. Senare på kvällen blev de varse om att kommunen lyckats lösa ett tillfälligt boende för rumänerna men eftersom de flesta rumäner redan befann sig i den andra lokalen så valde de att stanna kvar i kontorslokalen (Ideell 2).

Privatpersonerna har även hjälpt till med att ordna viss sjukvård för rumänerna. Egentligen ska de ha tillgång till fri sjukvård i och med EU-kortet, men då det är svårt för dem att få detta kort i Rumänien blir de ofta nekade sjukvård när de kommer till svenska vårdcentraler och sjukhus. Därför har en grupp privatpersoner sett till att flera rumäner fått träffa läkare för mer akuta besvär samt gett dem möjlighet att dra ut tänder hos tandläkare på grund av svåra infektioner (Ideell 2).

Det framkommer även fördelar och nackdelar att engagera sig som privatperson. I viss mån innebär det svårighet att samarbeta med kommunen samtidigt som man som privatperson har betydligt lättare att snabbt agera i olika situationer:

”Det är mer legitimt om man kommer från en organisation. [...] Men svårt som privatperson mot kommunen, man har ingenting bakom sig. Så man diskuterar och så där men man har inget att trycka på med. Men som privatperson kan man få uträttat så mycket mer, ingen byråkrati och instanser som tar tid. Och det är ju nu de fryser inte om två månader.” (Ideell 2)

I november månad öppnar kommunen ett härbärge i Borås, vilket i första hand var tänkt för hemlösa boråsare. Till härbärgen har dock många av de hemlösa rumänerna kommit vilket inneburit att kommunens arbete med de egna hemlösa boråsarna blivit eftersatt. I samband med detta härbärge har kommunen även sett över möjligheterna att någon av de ideella organisationerna kan ta över arbetet med härberget. Kommunen har ända sedan starten av härbärgen varit tydliga med att de inte vill driva detta på egen hand utan hoppas kunna finna någon överenskommelse med exempelvis kyrkan. I detta arbete har kommunen tittat en del på Eskilstuna som gjort på liknande sätt (Politiker 1; Ideell 1).

”Vi är med och betalar men någon annan drar i det.” (Politiker 1)

I november ansåg Svenska kyrkan att de behövde samla ihop sig, därför arrangerade de ett möte där representanter från exempelvis Immanuelskyrkan, ekumeniskrådet och Förenade

Liv deltog. Till mötet kom Svenska kyrkan även att bjuda in förvaltningschefen samt nämndordföranden från Social omsorg, vilka båda kom att delta under mötet. Detta blev enligt kyrkan den första officiella kontakten mellan kommunen och de ideella organisationerna. Under detta möte kom även kommunen att bjuda in till ett redan inplanerat möte som skulle äga rum i slutet av november. Uppsakattningsvis närvarade ett 20-tal berörda personer, så som tjänstepersoner och politiker från kommunen, ideella aktörer från exempelvis Röda korset, Förenande Liv, Pingskyrkan, Svenska kyrkan och några enskilda privatpersoner. Det viktiga som poängteras med detta möte var att det var här som alla involverade aktörer i situationen med rumänerna i Borås träffades för första gången. Mötet som egentligen skulle handla om både hemlösa boråsare och hemlösa EU-medborgare, kom att pågå i två timmar där endast EU-medborgarna diskuterades. Under mötet löstes två problem; dels utplaceringen av bajamajor på kyrkans mark, dels möjligheten för de rumänerna att hämta rent vatten vid badhuset (Ideell 1). Kommunen poängterade i sin tur under mötet att det kommunala ansvaret är minimalt och att de inte kan göra så mycket mer än de insatser som redan gjorts, så som öppnandet av härberget. En tjänsteperson belyser detta genom följande citat,

”Men jag tycker ändå att kommunen har hållt samma inställning hela tiden. Det här är inte ett kommunalt ansvar. Det här är under EU-lagstiftningen och de som använder sig av fri rörlighet ska söka jobba” (Tjänsteperson 1)

Däremot menade kommunen under mötet att Social omsorgsförvaltning skulle kunna samordna de ideellas insatser, där information om exempelvis var det finns soppkök, var man kan tvätta kläder och var man kan duscha skulle sammanställas (Ideell 1; Politiker 3; Tjänsteperson 1). I och med kommunens sätt att agera i situationen har det även uppenbarats att olika frivilligorganisationer samt privatpersoner varit missnöjda med kommunens arbete:

”[De har] skällt en del på oss, att vi gjort för lite. Men när vi suttit ner vid samma bord och pratat om ansvarsfördelning så har det lugnat ner sig för de har insett att allt inte är svart eller vitt. Och det vi ska göra, det är på marginalen hela tiden. Det är plåster på såren.” (Politiker 1)

Under hösten 2013 åkte även Svenska kyrkan till Göteborg för att titta på Crossroads arbete, en organisation som arbetar med mobila EU-medborgare. Efter detta besök bjöd de med Crossroad till Borås för att berätta om deras erfarenheter och arbete samt om hur romernas situation ser ut. Under detta möte deltog ungefär 25 personer, allt från kommunen i form av

arbetslivsnämnden, sociala omsorgsnämnden, frikyrkorna och Röda korset. Kyrkans tanke med mötet var att sprida den kunskap som finns inom området (Ideell 1).

Innan julen 2013 hade Svenska kyrkan inlett ett samarbete med Immanuelskyrkan, där man i Immanuelskyrkan skulle öppna upp för möjligheten att låta de mobila rumänerna få tillgång till duschar. Däremot kom detta inte att bli av då kommunstyrelsen den 13 december beslutade att hyra in en buss och skicka hem frivilliga mobila rumäner samt att riva ner tältlägret som byggts upp. I och med detta försvann drygt 40 av rumänerna då endast ett tiotal valde att stanna kvar i Borås. Det innebar i sin tur att samtliga fick plats på kommunens härbärge. Ungefär två veckor efter att kommunstyrelsen tagit beslutet att avhysa hemlösa rumänerna hade ett 20-tal kommit tillbaka till Borås, vilket innebar att samarbetet kring duscharna i Immanuelskyrkan blev aktuellt igen. Dessa öppnades under mars månad där Svenska kyrkan (Caroli) står för insamling av handdukar och tvål medan Baptistkyrkan tvättar handdukarna (Ideell 1; Borås Tidning 2014-01-05).

4.2 Kommunstyrelsens beslut, december 2013

Efter att löven hade fallit under hösten 2013 och efter många påtryckningar från företagare och invånare i Borås blev kommunen varse om hur situationen egentligen såg ut för de mobila rumänerna. Tältlägret i stadsparken hade blivit ett hem för ungefär 70 personer där en sanitär olägenhet uppenbarade sig. Kommunens styrande politiker kom därför den 13 december att ta ett beslut som de ansåg var den enda relevanta möjligheten att få ett stopp på den situation som hade utvecklats under hösten och vintern (Politiker 1; Politiker 2; Politiker 3). Beslutet innebar att ett hemrespaket erbjöds för de som bodde i tältlägret. I samma beslut togs även en handlingsplan fram för att tältlägret i stadsparken skulle upphöra samt en handlingsplan för stadens fortsatta arbete för romerna (Kommunstyrelsen 2013/KS0771 133). Beslutet som togs av kommunstyrelsen föregicks av långa resonemang mellan tjänstepersoner och politiker. Samtidigt framträder två personer som mycket betydelsefulla i beslutet, en politiker från kommunstyrelsen och en av tjänstepersonerna.

”Jag fick väl bära allt. Har man en gång frontat i en fråga. Och sen kan man väl säga att det var egentligen inte bara min fråga.[...] Men sen så landade vi i att vi måste göra detta på ett humant sätt. Så humant det nu kan vara. Men det var ohållbart. [...]

Då satt jag bara här en dag och sa: Nu räcker det. Nu trycker vi på knappen. [...] Detta tog all min arbetstid i minst en månads tid.” (Politiker 1)

På ett liknande sätt framkommer tjänstepersonens påverkan på beslutet,

”Jag kanske var med och övetalade kommunalråden gällande beslutet; att vi inte kan ha det så här. Då har jag också ett invånarperspektiv, medborgarna i staden.” (Tjänsteperson 1)

Dessa två personers inblandning i beslutet menar även flera av de andra respondenterna har varit betydande. I samband med resonemanget inför kommunstyrelsens beslut tog man även del av tidigare erfarenheter från Göteborgs Stad och det ringdes runt till andra kommuner för att få en uppfattning om hur andra hanterat liknande situationer. Den generella uppfattningen var att det fanns lite kunskap inom området bland andra kommuner. I viss mån verkade liknande situationer ha lösts på tjänstemannanivå utan politikens inblandning. Det fanns dock två kommuner som hade mer erfarenheter inom området, Göteborg och Örebro (Politiker 1; Politiker 2; Politiker 3; Tjänsteperson 1).

Handlingsplanerna som utarbetades i samband med beslutet innebar dels en tidsplan för hur täftlägret skulle upphöra men även hur Borås Stads fortsatta arbete för romerna skulle se ut. Handlingsplanen för att täftlägret skulle upphöra handlade i huvudsak om information om att en hemresa planerades till den 16 december 2013 samt att täftlägret efter detta skulle rivas. Information gavs till kommunalråd, till massmedia, till romerna samt till frivilligorganisationerna (Kommunstyrelsen 2013-12-11a, se bilaga 4). Kommunen var noga med att det hela gjordes på rätt sätt, att beslutet kom från rätt håll där samordning skedde mellan kommun, räddningstjänst och polis. Kommunen hyrde även in tolkar för att informera rumänerna om vad som skulle ske (Politiker 1). Det startades även en insamling av kyrkan där man kunde skänka saker till rumänerna, saker som de kunde ta med sig tillbaka till Rumänien. Detta resulterade i att en lastbil hyrdes in, utöver den buss som redan var inhyrd, för att alla insamlade saker skulle kunna följa med rumänerna hem (Politiker 1; Politiker 2, Ideell 1). I samband med denna insamling åkte även några privatpersoner och personer från kyrkan ner till Buzau i januari för att dela ut allt som samlats in. Detta gjordes för insamlingens skull då det i annat fall inte skulle kommit alla människor till rätta och det beskostades utav två av kyrkorna i Borås samt av privatamedel (Ideell 2). Kommunens totala kostnad för beslutet som

togs den 13 december 2013 landade på ungefär 200 000 kronor, vilket medfört diskussioner om det är rätt att lägga skattepengar på sådana beslut (Politiker 3; Borås Tidning 2013-12-13).

Den andra handlingsplanen som arbetats fram och ingick i kommunstyrelsens beslut handlade om hur kommunens fortsatta arbete skulle se ut kring de mobila rumänerna som befann sig i Borås. Handlingsplanen innebär ett arbete som fokuseras på frivilligorganisationer och i viss mån kommunen. Nedanstående tabell visar hur handlingsplanen ser ut mer exakt.

Tabell 1. ”Detta händer efter avvisning och städning”

Vad	Vem	Hur
Tillse att den lokala ordningsstadgan efterföljs	Tekniska förvaltningen	Exempelvis Cityvärdar
Åtgärder för kvarvarande romer	Sociala omsorgsförvaltningen samordnar arbetet med frivilligorganisationer och kyrkorna	Frivilligorganisationer och kyrkorna ansvarar för insatser
Nattlogi	Social omsorgsförvaltningen	Härbärgat
Upplysning och information	Borås Stad	Borås Stads webbplats
Kunskap om kultur, ansvar och rättigheter	Frivilligorganisationer och kyrkorna	Svenska kyrkan, Crossroads Göteborg, Informationscentrum, Arbetsförmedlingen
Stöd till Buzai		

(Kommunstyrelsen 2013-12-11b, se bilaga 5)

Innan beslutet togs av kommunstyrelsen kom även andra alternativ upp till ytan. Här menar dock flera av respondenterna att det aldrig fanns något annat alternativ som var lika realistiskt som det beslut som slutligen togs. I och med att tätlägrat hade blivit en sanitär olägenhet ville kommunens politiker och tjänstepersoner inte bara upplösa lägrat och låta människor irra omkring i staden, det var därför som beslutet även inkluderade ett valfritt hemresepaket för rumänerna. De ville sköta situationen på ett så humant sätt som möjligt (Tjänsteperson 1). De flesta respondenter från Borås menar på att det var rätt beslut som togs med tanken på hur situationen såg ut (Politiker 1; Politiker 2; Politiker 3; Tjänsteperson 1; Tjänsteperson 2; Ideell 1).

”Jag tror att det var ett nödvändigt beslut [...] Det handlade ju om säkerhetsaspekter. Vad händer om någon fryser ihjäl? Om det börjar brinna? Jag tror ändå att det var ett beslut som fick bra konsekvenser.” (Ideell 1)

Däremot lyfts det även fram att beslutet var ett spel för galleriet. Detta då man någon vecka tidigare haft det första mötet mellan kommun och frivilligorganisationer där olika insatser hade diskuterats. Det lyfts även fram att de flesta rumänerna ändå planerade att åka hem någon vecka senare då de flesta vill hem under jul- och nyårshelgerna. En respondent menar därför att om kommunen haft is i magen så hade de flesta rumänerna lämnat Borås innan juletid. Det hade inneburit att kommunen inte behövt bekosta en bussresa, vilken med stor sannolikhet i efterhand bara skulle medföra att ännu fler rumäner skulle komma till Borås (Ideell 2).

”Men nej, nej. Det kunde de [kommunen] inte vänta på, behövdes göras med en gång.” (Ideell 2)

I förhållande till kommunstyrelsens beslut så menar den rumänska ambassaden att de inte ser det som en lösning att betala hemresebiljetter för de personer som befinner sig i Borås samtidigt som de menar att,

”Anything that helps is a good idea. If it helped [in] this case then it was a good idea. On a broader perspective, we generally do not hold the view that tickets home should be bought for them and it is not that we feel the problems in their lives, but this kind of trips to Sweden and back, and the way that they try to earn a little bit more in Sweden lessen their chances of building a better life for them and for their children. Begging is not sustainable and is not dignified. We try to see solutions that are not encouraging this kind of mobility.” (Rumänska ambassaden)

I efterhand menar man även att kommunen inte borde sett mellan fingrarna på det viset som gjordes. Istället borde kommun och polis agerat tidigare i relation till den lokala ordningsstadgan och inte låtit tältlägret växa till den omfattning som den slutligen gjorde (Politiker 1; Politiker 2; Politiker 3). Något annat som kommunen kunde gjort annorlunda var att tidigare inleda samarbetet mellan kommun och frivilligorganisationer (Politiker 1).

4.3 Tiden efter beslutet, januari 2014 – april 2014

I januari anordnade kommunen ett nytt möte kring hemlösheten i Borås Stad. Under detta möte närvarade inte lika många som vid det första mötet som ägt rum i december. Mötet resulterade i skapandet av två grupper; en för hemlösa boråsare och en för hemlösa EU-

medborgare. I gruppen som rör EU-medborgare finns personer från exempelvis kommunen, Svenska kyrkan, Pingstkyrkan, Röda korset samt en privatperson. Denna grupp arbetar för att se vad som i fortsättningen kan göras för EU-medborgarna där Social omsorgsförvaltning leder och samordnar arbetet mellan frivilligorganisationerna. Något konkret är att man vill fortsätta det arbete som Frälsningsarmén började med i februari; arrangera en träffpunkt för EU-medborgare. Detta skulle innebära att en träff anordnas varje månad utav en av församlingarna i Borås där det bjuds på fika, musik samt information om Borås och det svenska samhället. Efter att den första träffpunkten anordnades i februari har det sedan dess arrangerats ytterligare två träffar, en i april och en i maj (Ideell 1; Tjänsteperson 1).

Vidare har situationen i Borås i viss mån knutit an till den nationella nivån. Den 12 februari besökte Rumäniens ambassadör Borås för att diskutera de rumäner som tigger på Borås gator. Detta var resultatet av ett möte mellan Moderaterna i Borås och en av Moderaternas riksdagsledamot från Borås. Då riksdagsledamoten skulle besöka Borås i annat ärende med Rumäniens ambassadör kom man i samband med detta att ordna ett möte mellan kommunpolitikerna i Borås och den rumänska ambassadören för att tala om de mobila rumänerna i Borås (Politiker 3). För att få ut så mycket som möjligt av mötet ansåg den rumänska ambassaden att det var viktigt att komma förberedda.

”We tried to do all our homework and tried to go there with something constructive. We tried to imagine solutions before we went there. We did not just went there and listen. We tried to be proactive and come up with something when we met in Borås.” (Rumänska ambassaden)

I stora drag menade den rumänska ambassadören att borgmästaren i Buzau inte tidigare vetat om att rumäner åkt till Borås för att tiggera ute på gatorna, de hade uppfattningen att de var här och arbetade (Politiker 3). I samband med detta menade ambassadören att Sverige behöver se över sina lagar gällande tiggeri för att Rumänien i sin tur ska kunna arbeta med att integrera romerna i Rumänien (Borås Tidning 2014-02-12). I och med att det inte finns något tiggeriförbud i Sverige så finns det istället en möjlighet för de som tjänar lite mindre i Rumänien att komma hit till Sverige och tjäna lite mer än vad de skulle göra i Rumänien, samtidigt som de hamna i en sårbar situation (Rumänska ambassaden).

Mötet resulterade i att kommunen blev nerbjuden till Buzau för att träffa borgmästaren men även för att se hur förhållandena i staden såg ut samt hur man arbetar med frågan på plats i

Rumänien. Besöket skedde i mars månad där fem politiker och tjänstepersoner åkte ner till Buzau. Under resan träffade de även parlamentsledamöter. Ett konkret resultat av besöket var att det inom några månader, troligtvis i slutet av augusti i år, ska komma upp socialarbetare från Buzau för att arbeta med de mobila rumänerna på plats i Borås, detta då man ser att det finns en kulturell och språklig barriär mellan Borås och rumänerna. Genom detta initiativ hoppas man att på ett bättre sätt kunna nå fram till rumänerna som befinner sig i Borås. Här har alltså ett samarbete skapats mellan Social omsorgsförvaltning och Buzaus motsvarighet (Politiker 2; Politiker 3; Tjänsteperson 1; Tjänsteperson 2). Det som den rumänska ambassaden till stor del kunnat bidra med gällande situationen i Borås har handlat om att förmedla och förenkla kontakten mellan Borås Stad och myndigheter ner i Buzau. Så här beskriver representanten från ambassaden vad mötet i Borås gav.

”First, in any situation you have to establish the facts and see what information you have about that situation and the more you know the better. So it was good that we met and they told us information that we didn’t have and we told them information that they probably didn’t had. And that for sure contributed for understanding the problem and then we could do something about it. Second of all, in the main conclusion that was drawn there was that the major from Borås will go to visit Romania to the community where most of the people in Borås were coming from, namely in Buzau, and start a cooperation in this respect.” (Rumänska ambassaden).

Utöver det som Rumäniens ambassad har gjort menar de på att de inte har så stort utrymme att göra saker:

”What we can do as an embassy, we have rules that regulate how and when to help people or try to help people from a financial point of view. Usually this kind of people do not qualify under these conditions, because the main concept would be that you help in conditions of emergency and there is no emergency for this kind of situation. [...] We can meet these people, interview them to see their situation, mostly see what can be done for them. We can share this information to the social services in Sweden and from Romania. Also based on the information we share, they can decide if they want to help them, or what they want to do.” (Rumänska ambassaden)

Något annat som blir synligt inom ramen för situationen med de mobila rumänerna i Borås är att Svenska kyrkan har beslutat att en diakon ska ha EU-medborgarna som ansvarsområde. Exempelvis så ansvarade diakonen för att det skulle finnas ett nödhärbärge under våren för rumänerna ifall det skulle bli riktigt kallt. Dock behövdes detta aldrig användas då våren inte inneburit den typen av kyla. I samband med andra frivilligorganisationer har även Svenska kyrkan diskuterat ifall man varannan måndag kan anordna en verksamhet dit EU-medborgare är välkomna för att få kläder, sjukvård och fika. Något liknande finns i dagsläget för asylsökande och gömda flyktingar (Ideell 1).

4.4 Kommande arbete i Borås

Hittills har sammanställningen av hur aktörer arbetat i Borås kring de mobila rumänerna huvudsakligen fokuserat på vad som hänt och vad som gjorts under det senaste året. Detta avsnitt kommer därför fokusera på hur det framtida arbetet är strukturerat och vad de olika aktörerna arbetar med och fokuserar på förtillfället.

Vad som poängteras från politiker, tjänstepersoner samt ideella är att arbetet med de mobila rumänerna fått en tydligare struktur efter att beslutet togs av kommunstyrelsen i december 2013. Tidigare menar man att det inte fanns någon struktur. Efter beslutet har det blivit tydligare vilka aktörer som är delaktiga i arbetet och att det är Social omsorgsförvaltning som i stora drag leder och samordnar arbetet, där även en större medvetenhet finns (Politiker 1; Politiker 2; Ideell 2; Tjänsteperson 1).

”Jag tycker också att det är bra att det har centrerats till en tjänsteperson. Det är bättre att en håller i det. I början var det så att alla var inne och agerade. Stadskansliet, vi fick en del frågor, någon annan fick frågor, då bestämde vi att det är jag som tjänseman som har det och det blir mycket tydligare och bättre. De politiska besluten hjälper mig och lagstiftningen hjälper mig att hålla mig till det jag ska.” (Tjänsteperson 1)

En annan förändring som skett är att kommunen blivit tydligare med att följa ordningsstadgarna, där ingen särbehandlas (Politiker 1; Politiker 2; Tjänsteperson 1).

Det fortsatta arbetet är till viss del strukturerat utefter arbetsgruppen som tillsats men man kan även se hur olika aktörer arbetar vid sidan av denna arbetsgrupp. Arbetsgruppens arbete utgår från månatliga möten där man tittar på vad som kan göras på hemmaplan i Borås men även vad som kan göras i Rumänien och i Buzau. Under dessa möten kan det mesta komma upp till ytan och aktörer försöker i sin tur se vad de kan göra. Exemplevis har Röda korset börjat titta på hur de kan samarbeta med sin systerorganisation i Rumänien. Under det senaste mötet talades det även om huruvida det finns möjlighet att ordna akutsjukvård åt de mobila rumänerna, där kyrkan ska göra ett upprop (Tjänsteperson 1). Tanken är att från och med hösten 2014 så ska det finnas en ideell läkarmottagning dit rumänerna kan komma varannan måndag för att träffa läkare och sjuksköterskor (Ideell 2).

Från kommunens sida är det huvudsakliga arbetet fokuserat kring de rumänska socialarbetarna som planeras besöka Borås under en vecka i slutet av augusti 2014. Deras arbete kommer struktureras som ett studiebesök då de inte kan ingå i den svenska lagstiftningen. Tanken med deras besök är att bygga relationer med de rumäner som befinner sig i Borås och förklara vad de har för möjligheter nere i Buzau. Det är även tänkt att socialarbetarna som besöker Borås ska få information om svenska förhållanden, vilket förhoppningsvis kommer innebära ett professionellt utbyte mellan svenska och rumänska socialarbetare. Då man inte vet vad besöket kommer att resultera i vill man från Social omsorgsförvaltning vara lite flexibel i det kommande arbetet (Tjänsteperson 1; Tjänsteperson 2). Under maj månad kommer även Social omsorgsförvaltning delta i ett erfarenhetsutbyte gällande hur olika kommuner i Västsverige arbetat och arbetar med frågan kring EU-medborgare. Det är ett initiativ från Göteborgs Stad där kommuner så som Varberg, Falkenberg och Alingsås kommer att närvara (Tjänsteperson 1).

Sett till det framtida arbetet menar kommunen att samarbete mellan aktörer är viktigt, främst samarbetet med frivilligorganisationer.

”... om vi som kommun ska gå in så måste det vara en viss stabilitet i en förening. Vi kan inte bygga upp något på enskilda personer för de orkar inte hur länge som helst.” (Politiker 1)

”Om man ska vara lite krass, många av deras affärsverksamheter är ju hjälpverksamhet. Vi får ofta frågan om vi ska lägga över det på andra. Ja, jag tror att vi ska hjälpas åt. Samarbete är ju det som fungerar.” (Politiker 1)

Svenska kyrkans framtida arbete fokuserar på att till hösten arrangera en av de månatliga träffpunkterna för EU-medborgarna. Utöver detta har de för tillfället inte något mer inplanerat, förutom att de har den kommande hösten och vintern i åtanke (Ideell 1). Privatpersonerna som arbetar för att hjälpa rumänerna arbetar främst på varsitt håll där de har ett utbyte mellan varandra. Deras arbete följer inte någon struktur utan insatser görs då problem uppkommer, därför är de relativt flexibla gällande det framtida arbetet (Ideell 2). På liknande sätt menar den rumänska ambassaden att deras fortsatta arbete ser ut. Arbetet beror på hur situationen utvecklas. De menar dock på att de inte kan utföra det praktiska arbetet men skulle istället kunna hjälpa till med att rätt myndigheter och rätt personer får kontakt med varandra (Rumänska ambassaden).

Vad som är viktigt att belysa är att det inte finns vattentäta skott mellan de olika grupperna. I vissa fall ingår samma personer i de olika grupperna, vilket inte minst uppmärksammas i den arbetsgrupp som är upprättad mellan kommun och frivilligorganisationer. De olika insatserna som görs berör därför i viss mån flera av aktörerna.

4.5 Synen på en långsiktig lösning

Alla respondenter i Borås hänvisar på något sätt till att den långsiktiga lösningen på situationen med de mobila rumänerna ligger på nationell nivå, där Rumänien ses som den centrala aktören genom att motverka utanförskapet och den fattigdom människor lever i. Dock framhävs lite olika perspektiv på hur lösningen kan nås.

I viss mån krävs det starkare påtryckningar från EU då man vill se att Rumänien ska följa EU:s riktlinjer (Politiker 1; Tjänsteperson 1). Andra menar att man bör rikta in sig mot skolan och kyrkan i Buzau, eftersom det är barnen som är framtiden och dem som man bör satsa på. Den långsiktiga lösningen handlar också om att ge människorna i Buzau en motprestation då det förminskar en människa genom att bara få saker och inte behöva arbeta för dem (Ideell 2). De flesta lyfter även tanken om att olika aktörer behövs och för att nå den långsiktiga lösningen så krävs samarbete mellan olika parter och aktörer. Sverige och Borås behöver exempelvis fortsätta samtalet med Rumänien och Buzau för att se hur ett samarbete däremellan kan hjälpa människorna ur sin hopplöshet (Politiker 3). Likaså menar den

rumänska ambassaden att de olika parterna behöver sitta ner och finna en gemensam lösning, då parterna ser saker på olika sätt (Rumänska ambassaden).

En liknande tanke är att Borås Stad och Buzau kan bli vänorter för att fortsätta och fördjupa samarbetet där det viktigt blir att Borås och Buzau strävar mot samma mål (Ideell 2). Både den rumänska ambassaden och respondenter från Borås lyfter att det måste tas beslut på den nationella nivån för att en långsiktig lösning ska nås. Även om den lokala nivån kan samarbeta och arbeta mer kortsiktigt så är det på nationella nivån det övergripande arbetet bör göras, beslut bör tas på andra nivåer än den lokala (Rumänska ambassaden; Politiker 1; Tjänsteperson 1). Då några av respondenterna även försökt lyfta frågan till nationell nivå, genom olika påtryckningar så som debatter och samtal (Politiker 1; Ideell 2), synliggörs vikt av att lyfta frågan från lokal till nationell nivå. I slutändan menar flera att den långsiktiga lösningen handlar om politik. (Politiker 1; Politiker 3; Tjänsteperson 1; Rumänska ambassaden).

”Politik kan förändra, det handlar om politiska beslut, politisk vilja. Vi har förändrat många saker genom politik.” (Politiker 1)

Överlag finns det en tanke hos flera av respondenterna att denna situation är mycket komplex och en svårlöst problematik där olika aspekter spelar in.

”Det är en mycket svår situation, först är det den juridiska och sen är det den humanistiska [aspekten].” (Tjänsteperson 1)

“This particular problem is very complex and it’s hard to tell which is the best solution. [...] So I think it’s a problem that will continue to be with us in the time to follow. And I don’t think that there is yet a solution that works in most cases.” (Rumänska ambassaden)

Slutligen visar nedanstående citat hur situationen med de mobila rumänerna i Borås kan sammanfattas för den lokala nivån.

“Ett internationellt problem som landar i vår vardag.” (Ideell 1)

4.6 Sammanfattning

Situationen med de mobila rumänerna i Borås har inneburit en blandning av olika aktörer som antingen enskilt eller i samarbete med andra utfört olika insatser för att underlätta situationen som uppkommit i Borås under den senaste tiden. Denna sammanfattning kommer tydliggöra hur aktörerna förhållit sig till situationen och på vilket sätt de varit inblandade.

4.6.1 Aktörerna

Sammanställningen av datan visar att aktörerna gjort olika insatser där det i flera fall uppenbaras samarbete mellan olika aktörer. Börjar vi titta på kommunens agerande så ser vi att de haft olika roller. Den första som synliggjordes var den av samordnandekaraktär. Detta har blivit kommunens huvudsakliga roll. Här agerar kommunen som en koordinator mellan de olika frivilliginsatserna där man under månatliga möten ser vad som behöver göras och vad som kan göras för rumänerna vid dessa tidpunkter. En annan roll som kommunen tagit är av hårdare karaktär där man tagit och verkställt politiska beslut. Detta rör främst kommunstyrelsenbeslut från december 2013. Här blev politiker och tjänstepersoner handlingskraftiga då beslutet att riva täktlägret togs. Den beslutsfattande aspekten framkommer också i öppnandet av ett härberge. Även om kommunen vid upprepade tillfällen tryckt på att de inte har möjlighet att göra några större insatser för rumänerna så uppmärksammas det i viss mån att kommunen går utanför de skyldigheter som en kommun har gällande EU-medborgare. Det handlar främst om att man avsatt personella resurser där det handlar om att arrangera besöket för de rumänska socialarbetarna samt att delta under en nätverksträff med kommuner från Västsverige där erfarenheter kring EU-medborgare ska diskuteras.

De ideella aktörerna sammanfaller i flera fall med varandra då exempelvis privatpersoner i viss mån gjort insatser som just privatpersoner, även om de tillhört en av frivilligorganisationerna. Vad som generellt lyfts fram bland de ideella aktörerna är att deras insatser varit inriktade mot rumänernas basala behov. Här har det exempelvis handlat om akutsjukvård, insamling av kläder och mat samt möjlighet till nattlogi. Något annat som synliggjorts bland de ideella aktörerna är att man även försökt samla på sig och sprida erfarenheter genom besök och möten som exempelvis involverat Crossroads arbete i

Göteborg. Inte minst vill de även försöka förmedla information till rumänerna om det svenska samhället genom träffpunkter som de olika församlingarna i Borås håller i.

De nationella aktörerna som främst tydliggjorts genom Rumäniens ambassad och riksdagsledamöter visar mest på anstängningar med att förmedla kontakter där informationsutbyte varit det huvudsakliga målet. Utöver detta har dessa aktörer inte tagit något större utrymme i situationen som Borås handskas med, något som visar sig i följande citat.

”Regeringen har varit oerhört passiv i frågeställningen. Våldigt, våldigt passiv tycker jag.” (Politiker 2)

Slutligen, de insatser som gjorts av de olika aktörerna visar på att det främst rör sig om tillfälliga lösningar. Tillfälliga lösningar på de problem och aspekter som uppmärksammat vid olika situationer, samt att det är så det fortsatta arbetet ser ut fast under något strukturerade former.

4.6.2 Samarbete

Sett till interaktionen mellan de olika aktörerna så blir det tydligt att det i dagsläget finns ett sorts samarbete. Däremot poängteras det att detta är något som efter kommunstyrelsens beslut i december 2013 blivit mer strukturerat och återkommande. Innan arbetet blev mer strukturerat arbetade aktörerna främst på eget håll där man inte i någon större utsträckning visste vad andra aktörerna gjorde. Detta blev tydligt i och med kommunstyrelsens beslut att skicka hem frivilliga rumäner i december 2013 då kyrkorna några dagar innan beslutet inlett ett samarbete för att ge rumänerna tillgång till duschar. Då nästan alla rumäner lämnade Borås blev det inte vid detta tillfälle aktuellt för kyrkorna att öppna upp duscharna.

I dagsläget berör samarbetet främst kommunen, frivilligorganisationer samt en privatperson. Samarbetet utgår då ifrån den arbetsgrupp som skapats för just frågor som berör EU-medborgare i Borås. En aspekt som visar på behovet av samarbetet mellan kommunen och ideella är då en privatperson uttrycks som en viktig informationskälla

”[Privatpersonen] är min bästa informatör, hon vet allt och är oerhört uppdaterad.”
(Tjänsteperson 1).

I stora drag ses den nationella och europeiska nivån som frånvarande i samarbetet med de mobila rumänerna i Borås.

”Det man kan känna är väl samma situation både här och i Rumänien, att kommunerna sitter ju med de här människorna. Staten sparkar ifrån sig. [...] Så det är otroligt komplicerat på det vis. Vi har ett regelsystem som reglerar detta men det fungerar inte för denna gruppen av människor, den är gjord för människor som kan ta ett arbete. Det finns liksom inget övergripande ansvar.” (Politiker 1)

Kapitel 5 - Analys

Detta kapitel utgår ifrån analysmetoden som presenterades i kapitel tre samt den empiri som samlats in och presenterats i föregående kapitel. Analysen kommer i huvudsak utgå ifrån två delar. Den första kommer fokusera på hur de olika aktörerna agerat under uppstarten av situationen fram till december 2013 då kommunstyrelsen tog beslutet att hyra in en buss och skicka hem frivilliga rumäner samt att riva tältlägret där de bodde. Den andra delen kommer fokusera på det arbetet som skett efter detta beslut samt hur aktörerna ser på det framtida arbetet. Dessa två delar är sedan indelade i två underrubriker vilka ser till de *aktörer* som varit involverade, hur dessa aktörer *agerat* samt om det kan urskiljas något *samarbete* kring aktörernas agerande. *Agerande* och *samarbete* återfinns under samma rubrik då dessa aspekter många gånger är tydligt sammankopplade, därför innebär det att aspekterna lättast behandlas tillsammans. Det näst sista avsnittet av analysen kommer kort belysa respondenternas tankar om den framtida lösningen på problematiken för att därefter avsluta kapitlet med en uppsummering av analysen.

5.1 Tiden fram till kommunstyrelsens beslut

5.1.1 Aktörer

Det är i huvudsak två olika typer av aktörer som är inblandade i processen som föranledde kommunstyrelsens beslut. Det är både kommunen med involverade politiker samt tjänstepersoner, och det är den ideella sektorn som består av frivilligorganisationer samt enskilda privatpersoner. I detta stadiet av processen är det alltså endast den lokala nivån som kan urskiljas där den nationella eller europeiska nivån inte synliggörs.

I början när situationen med de mobila rumänerna blev mer synlig i Borås kom både kyrkan och kommunen att fundera i banor som lutar sig mot hur jurisdiktionerna är utformade. Detta aktualiserades i samband med att de började fundera kring vem som hade ansvaret för detta område. Att ansvaret skulle tillhöra någon aktör såg därmed som givet och frågan var bara vilken aktör som var den ansvariga. I detta skede kom situationen att problematiseras utefter en kontext som visar på att innebörden av en flernivåkontext och styrning många gånger innehar otydliga verktyg gällande ansvarsutkrävande (Peters & Pierre 2004: 88). Svårigheten

med ansvarsutkrävande uppenbaras även i den utsträckning som kommunens ansvar gällande de mobila rumänerna i Borås är lågt samtidigt som den nationella nivån men även den europeiska nivån ses som frånvarande i detta stadiet av processen i Borås. Samtidigt kan man se att ansvarsfrågan och dess möjlighet till ansvarsutkrävande aktualiseras ytterligare då kommunen valde att se mellan fingrarna i och med tätlägret som byggdes upp i stadsparken i Borås under hösten 2013. Att kommunen lät detta ske visar att ansvarsfrågan är något som är problematisk i situationer som denna, där kommunen enligt den lokala ordningsstadgan har ett ansvar. I och med kommunstyrelsens beslut i december 2013 kom detta ansvar att axlas av kommunen samtidigt som resterande delar av omständigheterna visar att ansvarsfrågan fortfarande är en komplicerad aspekt av situationen med de mobila rumänerna i Borås.

I samband med kommunstyrelsens beslut framgår det även att det är två personer, en politiker och en tjänsteperson, som är de som varit mest inblandade i kommunstyrelsens beslut från 13 december 2013. Påverkan till beslutet som togs kan först ses från en av tjänstepersonerna som hade tidigare erfarenheter från en liknande situation i Göteborg, samtidigt som en av kommunstyrelsens politiker var den person som enligt flera respondenter fick dra det stora lasset kring beslutet och var den avgörande aktören när beslutet väl togs. Samtidigt som politiker försökte se hur andra kommuner gjort i liknande situationer, vilket däremot inte gav något större resultat då andra kommuner inte verkade ha samma problematik som Borås. Detta talar i sin tur emot de nationella modeller för integration då beslutet i sig inte vilar på någon policy som är satt på nationell nivå. Istället kan policyskapandet i Borås Stad ses utgå från ett mönster som vilar på subjektiva samt strategiska faktorer där historiska aspekter inte haft någon större betydelse för beslutet. Den lokala dimension som Scholten (2013a) menar är av betydelse i policyskapandet är även något som blir framträdande i fallet med Borås och hur de skapat sina policys kring integration och de mobila rumänerna i Borås.

5.1.2 Agerande och samarbete

Aktörernas agerande har under den första tiden av situationen i Borås sett ut på olika sätt. Svenska kyrkan var de som var tidigast med att inleda sitt arbete för de mobila rumänerna. De började redan under våren 2013 då de öppnade upp en kyrka för nattlogi för rumänerna. Det var även kyrkan som tog det första initiativet till att samla olika berörda aktörer till ett möte där man vill se hur möjligheterna att hjälpa rumänerna såg ut. Den första officiella kontakten

mellan ideella och kommun skedde alltså på denna väg. Privatpersoner var också ganska snabba med att arrangera olika insamlingar av exempelvis kläder och skor, ordnade nattlogi för rumäner inför en stormig natt samt vid flera tillfällen hjälpt till att ordna sjukvård till rumäner. Kommunens agerande har under denna tid främst karaktäriseras av öppnandet av ett härbärge samt hemskickandet av rumäner och rivningen av tältlägret enligt kommunstyrelsens beslut. De har även inlett samarbete med frivilligorganisationer i och med att man bjudit in till möte för att diskutera situationen med de mobila rumäner som befinner sig i Borås.

Aktörernas olika agerande kan ses ur flera ljus. Den första aspekten visar på att det var de ideella som var först ut att agera i situationen och att det även var de som tog första initiativet till att ideella och kommun skulle mötas och diskutera vad det fanns för möjligheter. Här framkommer aspekten av styrning där ideella aktörer kommit att bli allt mer betydande för den lokala auktoriteten (Milly 2014: 4). Detta tydliggörs ytterligare då kommunen i sin tur anordnade ett möte där i stora drag alla involverade aktörer kom att närvara, vilket innebär personer från kommunen, personer från de olika frivilligorganisationerna samt privatpersoner. Att den ideella sektorn blivit allt mer betydelsefull för den lokala auktoriteten framkommer även i den mån som kommunen vill att någon av frivilligorganisationerna ska ta över ansvaret för härbärgen som kommunen öppnade i november 2013. Att de ideella är av stor betydelse för situationen med de mobila rumäner i Borås, är något som fler av respondenterna lyft fram då respondenter från både kommunen och frivilligorganisationer visar att det är de ideella som har möjligheten att hjälpa rumäner med deras basala behov.

Agerandet i Borås visar även det att det inte finns något som tyder på att nationella modeller för integration aktualiseras. Situationen i Borås påvisar i flera fall att arbetet inte följt något tydligt mönster. Istället kan man se hur aktörerna har arbetat fram tillfälliga lösningar för olika situationer. Lösningar som inte bygger på övergripande policys utan mer kan som *ad hoc*.

Vidare visar även beslutet som kommunstyrelsen tog i december 2013 att modellerna för integration inte efterföljs. Sverige som utefter modellerna för integration bör ses som multikulturalistiskt (Caponio & Borkert 2010: 16) går inte i linje med vad kommunstyrelsens beslut innebar. Beslutet innebar rent krasst att man skickade hem rumäner till sin hemstad och rev upp den boplatser de byggt upp i Borås. Beslutet som togs innebar en mer avvisande

karaktär där man inte såg till en lösning som låg på en mer inkluderande nivå med människors lika rättigheter i åtanke, vilket den multikulturalistiska modellen innebär. I relation till detta blir det tydligt att kommunstyrelsens beslut skiljer sig från den integrationsmodell som Sverige enligt nationella modeller för integration ska vila på. I viss mån kan man här se en skillnad gällande integrationen från kommunen och från de ideella, vilket främst beror på att de har olika möjligheter till att hjälpa rumäner på olika sätt. De ideella kan hjälpa till med den direkta hjälpen och få de basala behoven tillgodosedda medan kommunen mest har möjlighet att samordna och delta på möten, något som kan ses som en indirekt hjälp.

Perioden innan kommunstyrelsens beslut visar enligt ovan att det finns några få aspekter som knyter an till flernivåstyrning genom aktörernas sätt att agerar och samarbetar. Samtidigt visar det på att det inte är något agerande och samarbete som är effektivt. Detta visar sig i att aktörerna under denna tidsperiod agerade på egen kant. Tydligast blir det i och med att kommunstyrelsens beslut togs precis i samband med öppnandet av duschmöjligheter som Svenska kyrkan och Immanuelskyrkan arbetat fram. Här påvisas inget samarbete då aktörerna istället handlar utom varandras vetskap, vilket i viss mån stider mot varandras agerande. Här blir det alltså svårt att urskilja någon av Typ I eller Typ II av flernivåstyrning.

5.2 Tiden efter beslutet och det fortsatta arbetet

5.2.1 Aktörer

Tillskillnad från tiden innan kommunstyrelsens beslut i december 2013 så har det efterföljande arbetet inkluderat flera aktörer. Man kan fortfarande se att det är kommunen med politiker samt tjänstepersoner, och de ideella som är de aktörer som är mest betydande för arbetet kring de mobila rumänerna i Borås. I detta stadiet har däremot även den nationella nivån synliggjorts i form av den rumänska ambassaden och i viss utsträckning svenska riksdagsledamöter. Den europeiska nivån avsaknas fortfarande. Sett till aktörerna så blir det synbart i fallet med Borås att den lokala nivån har försökt påverka och interagera med den svenska nationella nivån. Detta visar på att policyskapandet inom ramen för integration av EU-medborgare inte har visat på aspekter där den nationella nivån försöker påverka den lokala utan istället pekar på det motsatta, vilket visar att det statscentrerade perspektivet inte

gjort sig nämnvärt synbart i fallet med Borås då det inte har handlat om någon styrning som sker efter en top-down struktur.

5.2.2 Agerande och samarbete

Arbetet kring de mobila rumänerna i Borås kan ses ur perspektivet som ser till Typ II av flernivåstyrning. I och med att kommunen i samband med frivilligorganisationer samt privatpersoner kommit att skapa en arbetsgrupp där man har som tanke att samarbeta och samordna arbetet för rumänerna i Borås. Inom denna typ av flernivåstyrning handlar det om att den jurisdiktion som på effektivast sätt kan tillhandahålla en tjänst gör detta, där flera olika typer av aktörer gemensamt tar besluten och där man ser till flexibilitet (Marks & Hooghe 2004: 20-22). På detta sätt fungerar i viss mån den arbetsgrupp som är upprättad i Borås då flera olika aktörer är samlade för att försöka finna lösningar på olika situationer. Arbetsgruppen innebär även en flexibilitet då en privatperson ingår i gruppen, vilket inte brukar vara tillåtet från kommunens sida. Då kommunen inte själva på ett effektivt sätt kan tillhandahålla basala behov för de mobila rumänerna, och inte heller har något ansvar inom detta område, har man funnit en sammanslutning mellan aktörer och jurisdiktionsnivåer där man på ett effektivare sätt kan arbeta tillsammans och möjliggöra insatser för rumänerna i Borås. Arbetsgruppen är även något som samlar flera olika aktörer där dess gemenskap bygger på de yttre. Omständigheterna där det handlar om att lösa tillfälliga samordningsproblem inom ett funktionellt område. Denna egenskap är dessutom något som karaktäriserats för Typ II av flernivåstyrning (Marks & Hooghe 2004: 28-29).

Både aspekter gällande integration samt flernivåstyrning framkommer i samband med Borås Stads samarbete med Rumänien då man kommit överrens om att rumänska socialarbetare ska besöka Borås i slutet av augusti 2014. Integrationsaspekterna handlar främst om att detta samarbete inte verka följa någon övergripande policy sett till integration, istället är det ett unikt försök på en lösning gällande en situation som påverkar två staters lokala nivåer där den nationella nivån avsaknas. Sett till flernivåstyrning synliggörs även Typ II då två lokala nivåer försöker finna samarbete över statsgränserna och de olika jurisdiktionerna.

I kontrast till flernivåstyrningen finns det även inslag av det statscentrerade perspektivet. Att den nationella nivån verkar som en länk mellan olika nivåer är en av aspekterna som det

statscentrerade perspektivet utgår ifrån (Hooghe & Marks 2001: 4). Detta synliggörs i och med mötet som arrangerades i Borås mellan den rumänska ambassaden och politiker och tjänstepersoner från Borås men även i och med besöket till Buzau. Bakgrunden till att mötet samt besöket blev av har att göra med den nationella nivåns inblandning. Mötet berodde till stor del av att svenska riksdagsledamöter hade kontakt med den lokala nivån och den rumänska nationella nivån. Samtidigt som besöket till den rumänska staden Buzau hade bakgrund i att den rumänska ambassaden hade kontakt med borgmästaren i Buzau. Här framkommer det att den nationella nivån blir länken mellan de olika nivåerna som involveras från både Sverige och Rumänien.

En avslutande aspekt som synliggörs i och med agerande och samarbetet kring arbetet med de mobila rumänerna i Borås berör det nätverk som kommunen ska delta i. Här framkommer att det blivit allt mer vanlig och viktigt för kommuner att arbeta och strukturera sig genom olika nätverk vilket visar på den omorganisering som skett inom offentliga jurisdiktioner (Milly 2014: 4). Detta visar i sin tur att Borås Stad allt mer följer den struktur som uppenbarats genom flernivåstyrning.

5.3 Den långsiktiga lösningen

Då situationen i Borås med de mobila rumänerna visat sig vara en aktuell och svårlöst situation är det intressant att se hur synen på den långsiktiga lösningen förhåller sig till flernivåstyrning samt nationella modeller för integration. Det som aktualiseras är att den långsiktiga lösningen i viss mån hänvisar till flernivåstyrning samtidigt som den har ett mer statscentrerat perspektiv. Detta blir synligt i och med att flera av respondenterna menar på att lösningen ligger på den nationella, rumänska, nivån. Däremot så framkommer även aspekter som rör flernivåstyrningen då man menar på att EU, Sverige samt Borås på olika sätt kan bidra till att en långsiktig lösning kan nås. Dock lyfts det fram att det är den mer kortsiktiga lösningen som främst den lokala nivån kan handskas med medan den långsiktiga lösningen alltså handlar om beslut som tas på den nationella nivån. Detta påvisar att det är den nationella nivån som är den yttersta beslutsfattaren, vilket ger uttryck för det statscentrerade perspektivet (Hooghe & Marks 2001: 2-3).

5.4 Uppsummering

Analysen visar på att det har skett en förändring i både vilka aktörer som varit delaktiga i situationen med de mobila rumänerna i Borås samt hur aktörernas agerande och samarbete sett ut i relation till flernivåstyrning samt nationella modeller för integration. Detta avsnitt kommer att tydliggöra vilka som är de huvudsakliga tendenserna som framkommit genom ovanstående analys.

Analysen lyfter fram att det både finns aspekter som pekar mot att processen som funnits och pågår i Borås både har inslag av flernivåstyrning (både Typ I och Typ II) och det statscentrerade perspektivet. Dock kan man inte se att något av perspektiven är heltäckande för processen i Borås. Vad som blir tydligt är att det finns en omorganisering bland de officiella jurisdiktionerna, där de lokala myndigheterna allt mer samarbetar med den ideella sektorn. Där de lokala tjänstpersonerna samt den lokala befolkningen fått allt mer inflytande över olika policyområdet som i detta fall inom integrationen av mobila EU-medborgare. Något annat som framkommer är hur ansvarsutkrävandet problematiseras inom ett område som vilar på en flernivåkontext.

I stora drag visar även analysen att flernivåstyrningen blivit tydligare efter kommunstyrelsens beslut från 13 december 2013. Detta är mest märkbart i det att en arbetsgrupp skapats för att tydliggöra och förenkla arbetet med de mobila rumänerna samtidigt som kommunen visat hur beroende de är av att det finns ett arbete men även samarbete med den ideella sektorn. Detta innebär i viss mån att man frångått det statscentrerade perspektivet samtidigt som flernivåstyrningen inte är helt närvarande, vilket främst visar sig i synen på den långsiktiga lösningen där fokuset på den nationella nivån är stor.

Analysen visar även att det inte finns aspekter som tyder på att de nationella modellerna för integration varit närvarande under processen i Borås. Istället handlar processen till stor del om specifika individers agerande. I detta fall är det främst tre personer som haft stor betydelse i arbetet kring situationen med de mobila rumänerna. Här har det både rört sig om de kommunala besluten och de insatser som gjorts på plats i Borås. På grund av den processpåring som uppsatsen utgått från var det möjligt att identifiera att enskilda individer haft en stor påverkan i hur processen sett ut. Forskningsområdet visar alltså inte på att det är organisationerna och myndigheterna i sig som varit drivande i situationen utan att individer varit de som varit mest framträdande. Vidare visar detta resultat att de tre personerna som haft

stor betydelse i processen kommer från olika bakgrunder, olika yrkesgrupper. Der rör sig om en politiker, en tjänsteperson samt en privatperson som tillhör den ideella sektorn.

Kapitel 6 - Slutdiskussion

I uppsatsen har jag beskrivit hur olika aktörer i Borås har handskats med situationen med de mobila rumänerna som tillfälligt uppehållt sig i staden. Genom en processpåring har det uppenbarats att olika aktörer har haft olika handlingsutrymmen där olika insatser och agerande tagit plats. Denna kartläggning har i sin tur knutit an till en teoretisk ram som utgått ifrån flernivåstyrning och nationella modeller för integration. Det blir synbart att hanterandet av situationen i Borås i viss utsträckning inneburit ett närvarande av flernivåstyrning men samtidigt uppenbaras det att detta arbetsätt inte är något strategiskt eller strukturerat arbetsätt. Istället uppenbaras en struktur som vilar på tillfälliga lösningar där integrationsarbetet arrangeras utefter subjektiva uppfattningar.

Betydelsen av denna uppsats handlar i stor utsträckning om att data som tidigare inte funnits skapats. Datan har i sin tur kunnat tillföra nya aspekter och vidgat bredden inom forskningen som tidigare gjorts gällande de mobila EU-medborgarna från Central- och Östeuropa i relation till integration och flernivåstyrning. Bidraget som studien gett kan ses både ur empirisk samt teoretisk synvinkel. De teoretiska bidragen handlar först och främst om att flernivåstyrningen ges större utrymme än det statscentrerade perspektivet. Detta visar på den förskjutning och förändring som de offentliga auktoriteterna genomgått och står inför. Samtidigt går studien emot tanken om att det finns modeller för integration som vilar på en nationell förförståelse. Studiens största bidrag handlar både om det teoretiska samt det empiriska bidraget. Här handlar det om att enskilda individer är de som haft den främsta påverkan på processen som tagit plats i Borås. Det handlar inte om vilka institutioner och vilka organisationer som varit inblandade i processen utan det handlar om de individer som agerat. Individer som på eget bevåg tagit sin plats i processen men samtidigt givits denna möjlighet att påverka från andra aktörer. Detta säger mycket om den teori som uppsatsen utgått ifrån samtidigt som den beskriver hur den riktiga världen ser ut, hur fallet med Borås sett ut.

Även om studien utgår från ett specifikt fall och att det inte ges större möjlighet att generalisera så visar studien hur en kommun agerat i en komplex situation. Då situationen inte är unik i sig, utan problematiken som Borås försökt hantera återfinns på många platser i Sverige och i Europa, ger denna studie en vidare förståelse för agerandet samt större bredd åt diskussionerna inom området. Enskilda individers påverkan är därför en faktor som bör

inkluderas i den fortsatta forskningen för att se om det kan vara en förklaringsfaktor i fler fall. Vidare studier inom området för mobila EU-medborgarna från Central- och Östeuropa behövs där flernivåstyrnings samt integrations aspekter bör inkluderas. Här kan det handla om att göra komparativa studier för att visa på mer generaliserbara resultat inom en och samma stat. Detta för att i vidare utsträckning kunna se om den nationella hållningen till situationen kring de mobila EU-medborgarna från Central- och Östeuropa påverkas av den lokala nivåns agerande. Här skulle det främst vara intressant att studera ifall enskilda individers agerande även på nationell nivå haft en särskild betydelse och då om den lokala nivån haft någon inverkan på detta. En annan aspekt inom samma område hade varit att jämföra hur olika processer i olika länder har sett ut. Det det intressanta hade varit att se ifall agerandet i olika kommuner inom olika länder föregåtts av processer som innehar likheter och/eller skillnader i relation till varandra.

Referenslista

Tryckta källor

Anghel, Remus Gabriel (2012), *On Successfulness: How National Models of Integration Policies Shape Migrants' Incorporation*, *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 10:3, 319-337

Bache, Ian & Flinders, Matthew (2004), *Multi-level Governance*, New York: Oxford University Press

Beach, Derek & Brun Pedersen, Rasmus (2013), *Process-Tracing Methods – Foundations and Guidelines*, Ann Arbor: University of Michigan Press

Berg, Linda & Spehar, Andrea (2013), *Swimming against the tide: why Sweden supports increased labour mobility within and from outside the EU*, *Policy Studies*, 34:2, 142-161
Brubaker, Rogers (1992), *Citizenship and Nationhood in France and Germany*, Cambridge, MA: Harvard University Press

Bertossi, Christophe (2011), *National Models of Integration in Europe: A Comparative and Critical Analysis*, *American Behavioral Scientist*, 55:12, 1561-1580

Caponio, Tiziana & Borkert, Maren (2010), *The Local Dimension of Migration Policymaking*, Amsterdam: Amstersdam University Press

Checkel, Jeffrey T. (2005), *It's the Process Stupid! Process Tracing in the Study of European and International Politics*, Oslo: ARENA

Tillgänglig via <http://www.sv.uio.no/arena/english/research/publications/arena-publications/workingpapers/working-papers2005/wp05_26.pdf>

Engbersen, Godfried, Snel, Erik & de Boom, Jan (2010), "A van full of Poles": Liquid migration from Central and Eastern Europe", ur *A Continent Moving West? EU Enlargement and Labour Migration from Central and Eastern Europe*, Richard Black, Godfried Engbersen, Marek Okólski & Cristina Panțiru (red.), Amsterdam: Amsterdam University Press, 115-140

Engbersen, Godfried, Leerkes, Arjen, Grabowska-Lusinska, Izabela, Snel, Erik & Burgers, Jack (2013), *On the Differential Attachments of Migrants from Central and Eastern Europe: A Typology of Labour Migration*, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 39:6, 959-981

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (red.) (2012), *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 4, [rev.] uppl. Stockholm: Norstedts juridik

Favell, Adrian (2008), *The New Face of East–West Migration in Europe*, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 34:5, 701-716

Fekete, Liz (2014), *Europe against the Roma*, *Race Class*, 55:3, 60-70

George, Stephen (2004), "Multi-level Governance and the European Union", ur *Multi-level Governance*, Ian Bache & Matthew Flinders (red.), New York: Oxford University Press, 107-126

Horgen Friberg, Jon (2012), *The Stages of Migration. From Going Abroad to Settling Down: Post-Accession Polish Migrant Workers in Norway*, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 38:10, 1589-1605

Hooghe, Liesbet & Marks, Gary (2001), *Multi-level Governance and European Integration*, Lanham, MD: Rowman & Littlefield

Joppke, Christian (2007), *Beyond national models: Civic integration policies for immigrants in Western Europe*, *West European Politics*, 30:1, 1-22

Kommunstyrelsen, 2013-12-11a, Borås Stad, *Handlingsplan för att det romska tätlägret ska upphöra*, ur kommunstyrelsens kallelse 2013-12-12

Kommunstyrelsen, 2013-12-11b, Borås Stad, *Handlingsplan efter att det romska tätlägret upphört*, ur kommunstyrelsens kallelse 2013-12-12

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2009), *Den kvalitativa forskningsintervjun*, 2, uppl. Lund: Studentlitteratur

Marks, Gary & Hooghe, Liesbet (2004), "Contrasting Visions of Multi-level Governance", ur *Multi-level Governance*, Ian Bache & Matthew Flinders (red.), New York: Oxford University Press, 15-30

McGarry, Aidan & Drake, Helen (2013), "The Politicization of Roma as an Ethnic "Other": Security Discourse in France and the Politics of Belonging", ur *The Discourses and Politics of Migration in Europe*, Umut Korkut, Gregg Bucken-Knapp, Aidan McGarry, Jonas Hinnfors & Helen Drake (red.), New York: Palgrave Macmillan, 73-91

Milly, Deborah J. (2014), *New Policies for New Residents: Immigrants, Advocacy, and Governance in Japan and Beyond*, New York: Cornell University Press

Peters, B. Guy & Pierre, Jon (2004), "Multi-level Governance and Democracy: A Faustian Bargain?", ur *Multi-level Governance*, Ian Bache & Matthew Flinders (red.), New York: Oxford University Press, 75-89

Potot, Swanie (2010), "Transitioning strategies of economic survival: Romanian migration during the transition process", ur *A Continent Moving West? EU Enlargement and Labour Migration from Central and Eastern Europe*, Richard Black, Godfried Engbersen, Marek Okólski & Cristina Panțiru (red.), Amsterdam: Amsterdam University Press, 249-269

Scholten, Peter (2013a), "The Multilevel Governance of Migrant Integration: A Multilevel Governance Perspective on Dutch Migration Integration Policies", ur *The Discourses and Politics of Migration in Europe*, Umut Korkut, Gregg Bucken-Knapp, Aidan McGarry, Jonas Hinnfors & Helen Drake (red.), New York: Palgrave Macmillan, 151-169

Scholten, Peter (2013b) *Agenda dynamics and the multi-level governance of intractable policy controversies: the case of migrant integration policies in the Netherlands*, Policy Science, 46, 217–236

Vertovec, Steven & Wessendorf, Susanne (2010), "Introduction: assessing the backlash against multiculturalism in Europe", ur *The multiculturalism Backlash – European discourses, policies and practices*, Steven Vertovec & Susanne Wessendorf (red.), New York: Routledge, 1-31

Elektroniska källor

Borås Tidning, 2013-12-04, *Tiggarläger växer*, <[http://www.bt.se/nyheter/boras/tiggarlager-vaxer\(4053993\).gm](http://www.bt.se/nyheter/boras/tiggarlager-vaxer(4053993).gm)> hämtad 2014-05-08

Borås tidning, 2013-12-07, *Ohållbart läge för Borås tiggare*, <[http://www.bt.se/nyheter/boras/ohallbart-lage-for-boras-tiggare\(4059099\).gm](http://www.bt.se/nyheter/boras/ohallbart-lage-for-boras-tiggare(4059099).gm)> hämtad 2014-05-22

Borås Tidning, 2013-12-13, "10-15 tiggare stannar kvar", <[http://www.bt.se/nyheter/boras/\(4068610\).gm](http://www.bt.se/nyheter/boras/(4068610).gm)> hämtad 2014-05-08

Borås tidning, 2013-12-17, *Lägerplatsen dagen efter*, <[http://www.bt.se/nyheter/boras/lagerplatsen-dagen-efter\(4073326\).gm](http://www.bt.se/nyheter/boras/lagerplatsen-dagen-efter(4073326).gm)> hämtad 2014-05-22

Borås tidning, 2014-01-05, *Tiggarna har återvänt till Borås*,
<[http://www.bt.se/nyheter/boras/tiggarna-har-atervant-till-boras\(4094520\).gm](http://www.bt.se/nyheter/boras/tiggarna-har-atervant-till-boras(4094520).gm)> hämtad 2014-05-22

Borås Tidning, 2014-02-12, *Rumänsk ambassadör i Borås: "Tiggarna borde försöka få ett arbete"* <[http://www.bt.se/nyheter/boras/rumansk-ambassador-i-boras-\(4154588\).gm](http://www.bt.se/nyheter/boras/rumansk-ambassador-i-boras-(4154588).gm)> hämtad 2014-04-29

Kommunstyrelsen, 2013/KS0771 133, *Åtgärder för romerna*, tillgänglig via:
<<http://www.boras.se/download/18.b2029e91430024faf9800037555/1390353244687/KS-protokoll+2013-12-13.pdf>>

Bilagor

Bilaga 1. Intervjuguide - politiker och tjänstepersoner

Inledning

1. Skulle du kortfattat vilja berätta om dina arbetsuppgifter?
2. När anser du att situationen med de rumänska migranterna uppkom?
 - a. Varför tror du att den uppkom i Borås?
3. Kan du beskriva på vilket sätt du varit med i arbetet kring de rumänska migranterna?
 - a. Vad konkret har du gjort/tagit del av?
 - b. Finns det några delar i processen som varit mer betydande? I sådana fall, vilka har dessa varit?

Flernivåstyrning

4. Vilka olika aktörer har varit med i processen kring de rumänska migranterna?
 - a. Har olika aktörer varit med vid olika tillfällen?
 - b. Har några av de inblandade aktörerna fått större utrymme?
5. Har den nationella och europeiska nivån varit inblandade i processen?
 - a. På vilket sätt?
6. På vilket sätt har du kunnat vara med och påverka arbetet som gjorts?
 - a. Känner du att din röst och ditt arbete fått ta plats i diskussionerna?
7. Vad bidrar de olika parterna/aktörerna med?
 - a. Anser du att dessa parter/aktörer behövs? På vilket sätt?
8. Hur har samarbetet mellan de olika aktörerna fungerat?

Integration

9. Hur kom det sig att kommunen tog beslutet att hyra in en buss och skicka hem frivilliga rumäner?
 - a. Vad grundade sig beslutet på? Hur kom ni fram till detta beslut?
 - b. Tittade ni på andra platser där liknande situation uppkommit? Ex. andra städer i Sverige eller ute i Europa?

10. Vilka aktörer var inblandade i detta beslut?
 - a. Endast aktörer inom Borås? Även nationella?

11. Hade ni andra alternativ som ni diskuterade och övervägde?

12. Nu i efterhand, hur ser du på beslutet?
 - a. Kunde något gjorts annorlunda?

13. Hur ser era handlingsplaner ut i dagsläget?
 - a. Hur har dessa handlingsplaner arbetats fram?

14. Om man ser på det arbete som gjorts innan och efter kommunstyrelsens beslut att skicka hem frivilliga rumäner, kan du se någon skillnad i hur arbetet varit strukturerat?

Framtiden

15. Hur ser det fortsatta arbetet ut?

16. Hur ser du på chanserna att finna en långsiktig lösning på problematiken med de rumänska migranterna?

17. Vad tror du krävs för att man ska nå en långsiktig lösning?
 - a. Vilka aktörer behöver vara med?
 - b. Hur bör ni samarbeta?

18. Finns det någon mer som du anser att jag borde prata med?

Bilaga 2. Intervjuguide – ideella

Inledning

1. Skulle du kortfattat vilja berätta om dina arbetsuppgifter?
2. När anser du att situationen med de rumänska migranterna uppkom?
 - a. Varför tror du att den uppkom i Borås?
3. Kan du beskriva på vilket sätt du varit med i arbetet kring de rumänska migranterna?
 - a. Vad konkret har du gjort/tagit del av?
 - b. Finns det några delar i processen som varit mer betydande? I sådana fall, vilka har dessa varit?

Integration

4. Hur har ni som ideell organisation kunnat hjälpa de rumänska migranterna?
 - a. Vad har ni för möjligheter?
5. Hur ser ert arbete ut? Har ni upprättat någon egen handlingsplan?
6. Har ni varit med och påverkat kommunens arbete kring de rumänska migranterna? Ex. kommunstyrelsens beslut från december 2013? Deras utarbetade handlingsplaner?
 - a. I sådana fall, på vilket sätt?
7. Hur ser ni på kommunens beslut från december 2013, att skicka hem frivilliga rumänska migranter?
8. Har ni/kyrkan varit lika delaktig i arbetet med de rumänska migranterna under hela perioden, sedan våren 2013 tills idag?
 - a. Kan du se att delaktigheten har förändrats?
 - i. När förändrades delaktigheten? På vilket sätt?

Flernivåstyrning

9. Vilka olika aktörer har varit med i processen kring de rumänska migranterna?
 - c. Har olika aktörer varit med vid olika tillfällen?
 - d. Har några av de inblandade aktörerna fått större utrymme?

10. Har den nationella och europeiska nivån varit inblandade i processen?
 - a. På vilket sätt?

11. På vilket sätt har du kunnat vara med och påverka arbetet som gjorts?
 - a. Känner du att din röst och ditt arbete fått ta plats i diskussionerna?

12. Vad bidrar de olika parterna/aktörerna med?
 - a. Anser du att dessa parter/aktörer behövs? På vilket sätt?

13. Hur har samarbetet fungerat?

Framtiden

14. Hur ser det fortsatta arbetet ut?

15. Hur ser du på chanserna att finna en långsiktig lösning på problematiken med de rumänska migranterna?

16. Vad tror du krävs för att man ska nå en långsiktig lösning?
 - a. Vilka aktörer behöver vara med?
 - b. Hur bör ni samarbeta?

17. Finns det någon mer som du anser att jag borde prata med?

Bilaga 3. Intervjuguide - rumänska ambassaden

Introduction

1. Would you like to tell me shortly about your tasks here at the Romanian embassy?
2. At what point did you realize that there were Romanian migrants in the city of Borås?
 - a. When do you think this started? Do you have any information about that?
3. Can you describe in what way you and the embassy here in Sweden been in contact with this process in Borås?
 - a. Work related, what have you and your colleagues been able to do related to the situation in the city of Borås?

Integration

4. From you position here in Sweden, have you been able to help the Romanian migrants in any way?
 - a. Have you formulated any plan or policy to deal with the issue?
5. Have you been informed about the city of Borås plan of action from December 2013? When they decided to send home Romanian migrants and take down their camp?
 - a. What do you think of this?
 - b. Is there something else you think the city of Borås should or could have done?
6. What are you able to do about the situation in Borås? What kind of mandate do you have to act in this question?
7. Who do you think is responsible for the integration to work in this kind of situation?

Multi-level governance

8. From your point of view, do you have any thoughts of what kind of actors have been involved in the process in the city of Borås this last year?
9. Do you feel that you or the embassy has had the possibility to make influence in the work of the city of Borås?
 - a. Or have you don't even tried?
10. Has there been any cooperation between the city of Borås and the embassy?

- a. In what way?
- b. Have the cooperation been successful?

Future

11. Related to what the city of Borås experience, what does your future work looks like?
12. Do you think it's possibly to find a solution that will work in the long run?
13. If you shall find a solution for the long run, what do you think will be necessary to do so?
 - a. Which actors need to be involved?
 - b. Can you see any sort of cooperation between actors?

Bilaga 4. Handlingsplan för att det romska tältlägret ska upphöra

BORÅS STAD

2013-12-11

Handlingsplan för att det romska tältlägret ska upphöra

Information till romerna onsdag 11 december kl 18.00

Vad	Vem	Hur
Information till Kommunalråden klockan 13.00	Annika Andersson Svante Stomberg	
Information till massmedia klockan 15.30	Lena Palmén Annette Carlson Annika Andersson	
Information till romerna om erbjudande om hemresepaket klockan 18.00	Arbetslivsförvaltningen Sociala omsorgsförvaltningen	Tolk-Tolkförmedling Tolk- Två frivilliga Frivillig "vän"- brobyggare
Informationsblad lämnas vid träff med romerna klockan 18.00	Arbetslivsförvaltningen Sociala omsorgsförvaltningen	Info på rumänska, erbjudande om hemresepaket (bussresa och matpaket), tömning av lägret, lastutrymme med deras packning och förnödenheter. En tolk och en reseledare medföljer. Allt sker den 16 december kl 10.00.
Information till frivilligorganisationerna och kyrkan sker efter träffen med romerna.	Sociala omsorgsförvaltningen	Mejlutskick 11/12 Ge möjlighet att skicka med kläder och andra förnödenheter

Bilaga 5. Handlingsplan efter att det romska tältlägret upphört

BORÅS STAD

2013-12-11

Handlingsplan efter att det romska tältlägret upphört

Detta händer efter avvisning och städning

Vad	Vem	Hur
Tillse att den lokala ordningsstadgan efterföljs	Tekniska förvaltningen	Exempelvis Cityvärdar
Åtgärder för kvarvarande romer	Sociala omsorgsförvaltningen samordnar arbetet med frivilligorganisationer och kyrkorna	Frivilligorganisationer och kyrkorna ansvarar för insatser
Nattlogi	Sociala omsorgsförvaltningen	Härbärgat
Upplysning och information	Borås Stad	Borås Stads webbplats
Kunskap om kultur, ansvar och rättigheter	Frivilligorganisationer och kyrkorna	Svenska kyrkan Crossroads Göteborg Informationscentrum, Arbetsförmedlingen
Stöd till Buzai		